

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 103002/I/2017/3698500411

Diplomová práca

**Využitie účtovnej závierky pri analýze finančnej situácie
a finančnej výkonnosti podniku**

2017

Petra Kováčiková

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

**Využitie účtovnej závierky pri analýze finančnej situácie
a finančnej výkonnosti podniku**

Diplomová práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo

Študijný odbor: Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci záverečnej práce: prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD.

Bratislava 2017

Petra Kováčiková

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som diplomovú prácu vypracovala samostatne na základe vlastných teoretických a praktických poznatkov s použitím uvedenej literatúry.

Dátum: 11. 05. 2017

.....

Bc. Petra Kováčiková

Zadanie závěrečné práce

ABSTRAKT

Bc. KOVÁČIKOVÁ, Petra: *Využitie účtovnej závierky pri analýze finančnej situácie a finančnej výkonnosti podniku*. [Diplomová práca] / Petra Kováčiková – Ekonomická univerzita v Bratislave – Fakulta hospodárskej informatiky – Školiteľ: prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD. – Stupeň odbornej kvalifikácie: Inžinier – Bratislava, EUBA, FHI, 2017. počet s. 51.

Cieľom diplomovej práce je poukázanie na možnosť využitia účtovnej závierky na analýzu finančnej situácie v danom podniku ako aj na zisťovanie finančnej výkonnosti tohto podniku. Táto analýza sa pritom nerobí iba z hľadiska dovtedajšieho vývoja podniku, ale taktiež aj pri následnom vyslovovaní prognózy ďalšieho vývoja daného podniku, a to nielen z hľadiska jeho finančnej situácie, ale aj jeho výkonnosti. Práca je rozdelená do 4 kapitol a obsahuje 2 obrázky, 2 tabuľky a 2 grafy. Prvá kapitola sa venuje teoretickému vymedzeniu súčasného stavu riešenej problematiky, v rámci čoho sa venujeme súčastiam účtovnej závierky, analýze finančnej situácie v podniku, ukazovateľom tejto analýze a moderným metódam hodnotenia výkonnosti podniku. V druhej kapitole sa venujeme cieľom práce. Tretia kapitola uvádza metodiku práce. V štvrtej kapitole sa venujeme finančnej analýze konkrétneho podniku.

Kľúčové slová: Ekonómia podniku. Finančná situácia. Podnik. Účtovná závierka. Výkonnosť podniku.

ABSTRACT

Bc. KOVÁČIKOVÁ, Petra: *Use of financial statements when analyzing the financial situation and the financial performance of the enterprise*. [Thesis]/ Petra Kováčiková – Ekonomická univerzita v Bratislave – Fakulta hospodárskej informatiky – Supervisor: prof. Ing. Miloš Tumpach, PhD. – Degree of professional qualification: Magister. – Bratislava, EUBA, FHI, 2017. 51 pages

The aim of this diploma thesis is to point out the possibility of using the financial statements to analyze the financial situation of the company as well as to determine the financial performance of the company. This analysis is not only about the development of the company but also about the subsequent prognosis of the company's further development, not only in terms of its financial situation but also its performance. The work is divided into 4 chapters and contains 2 pictures, 2 tables and 2 charts. The first chapter focuses on the theoretical definition of the current state of the problem solved, as part of the financial statements, the analysis of the financial situation in the company, the indicator of this analysis and the modern methods of performance evaluation of the company. In the second chapter, we focus on the job. The third chapter provides a methodology for work. In the fourth chapter we are focusing on the financial analysis of a particular company.

Keywords: Business economics. Company. Financial situation. Financial statements. Business performance.

OBSAH

ZOZNAM OBRÁZKOV, TABULIEK A GRAFOV.....	7
ÚVOD.....	8
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY	9
1.1 Súčasti účtovnej závierky a súvahy	10
1.2 Analýza finančnej situácie podniku prostredníctvom finančnej analýzy	12
1.3 Ukazovatele analýzy finančnej situácie podniku	13
1.4 Moderné metódy hodnotenia výkonnosti podniku	21
2 CIEĽ PRÁCE A METODIKA PRÁCE.....	25
3 FINANČNÁ ANALÝZA PODNIKU CCC, S. R. O.....	28
3.1 Identifikácia spoločnosti CCC, s. r. o.	28
3.2 Hodnotenie výkonnosti podniku.....	30
3.3 Metódy prognózovania finančnej situácie podniku	34
3.4 Účtovná závierka ako podklad pre analýzu finančnej situácie v podniku CCC, s. r. o.	35
3.5 Finančná analýza	38
ZÁVER	45
POUŽITÁ LITERATÚRA.....	47
PRÍLOHY	50

ZOZNAM OBRÁZKOV, TABULIEK A GRAFOV

Obrázok 1 Kvalitatívne charakteristiky účtovnej závierky	9
Obrázok 2 Organizačná štruktúra podniku CCC s. r. o.	30
 Tabuľka 1 Údaje pre analýzu rentability zo súvah a výkazov zisku a strát spoločnosti CCC s. r. o.	 39
Tabuľka 2 Ukazovatele rentability podniku CCC s. r. o.	41
 Graf 1 Výsledok hospodárenia spoločnosti CCC s. r. o.	 40
Graf 2 Ukazovatele rentability podniku CCC s. r. o.	42

ÚVOD

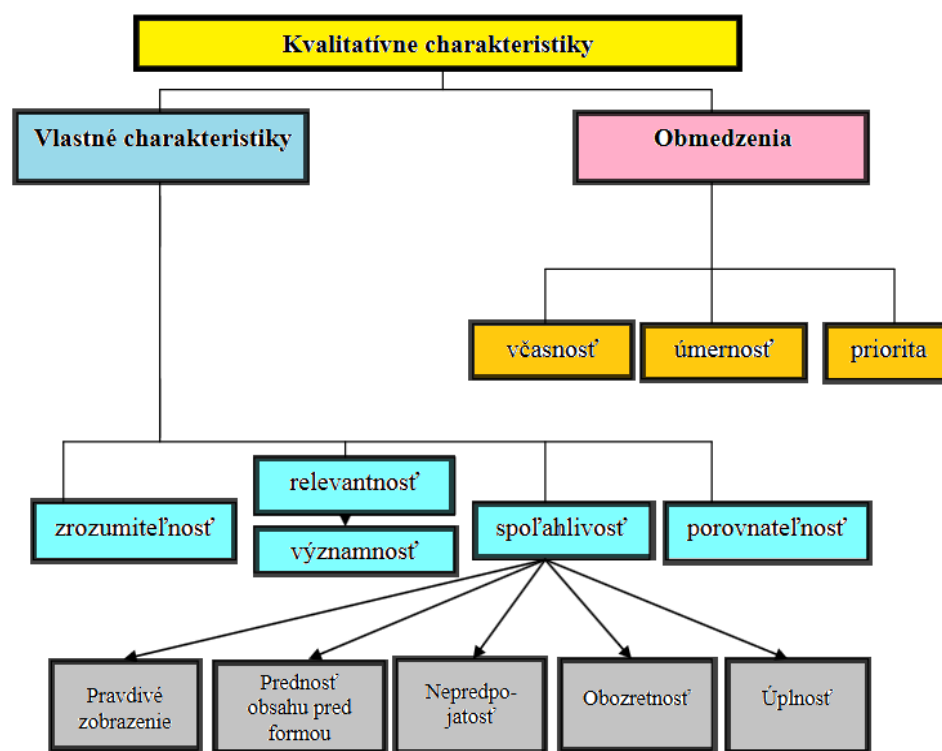
Odhadnutie finančnej situácie podniku ako aj jeho finančnej výkonnosti je pomerne dôležitou činnosťou v každom podniku. Správne zhodnotenie týchto ukazovateľov má mimoriadny význam nie len pre daný podnik, ale aj pre jeho konkurenciu, vrátane inštitúcií, ktoré tieto údaje potrebujú pre svoje podnikateľské rozhodnutia. Pre podnik je nutné poznať tieto ukazovatele pre krátkodobé, ale aj strategické rozhodnutia hlavne v oblasti investícií, ale aj pri prijímaní vhodných opatrení, ktoré sú dôležité pre udržanie sa daného podniku na podnikateľskom trhu. Z cudzích subjektov, pre ktoré je dôležité poznať finančnú situáciu podniku, vrátane jeho finančnej výkonnosti sa v prvom rade jedná o finančné inštitúcie, ako aj rôzne iné inštitúcie, ktoré z rôznych dôvodov tieto údaje potrebujú poznať v patričnom rozsahu (napríklad poskytovatelia podpory či dotácií, ktorý svoje podporné aktivity podmieňujú určitou úrovňou finančnej situácie či výkonnosti tohto podniku). Pri zisťovaní týchto údajov je potrebné sledovať všetky možné podklady, ktoré sú podnikom prezentované. Pomerne často sú konkurenciou, resp. štatistickými hodnoteniami využívané interné údaje podniku, napríklad výročné správy, reklamné materiály. Avšak tieto podklady majú skôr informačný charakter. Pre zodpovedné analýzy sa využíva účtovná závierka, ktorá na základe legislatívnych nariadení dané ukazovatele popisuje jednoznačne a takto zadané parametre nie sú skresľované na základe individuálnych potrieb resp. predstáv manažmentu jednotlivých podnikov. V účtovnej závierke sú totiž uvádzané presne definované údaje, bez ohľadu na to, či to daný podnik chce alebo nechce prezentovať iným subjektom.

Cieľom tejto diplomovej práce je poukázať na využitie účtovnej závierky na analýzu finančnej situácie v podniku a zisťovanie finančnej výkonnosti daného podniku, a to nie iba z hľadiska doterajšieho vývoja podniku, resp. jeho súčasného stavu, ale aj pri vyslovovaní prognózy ďalšieho vývoja tohto podniku z hľadiska jeho finančnej situácie a jeho výkonnosti. Taktiež sa práca zameriava na preukázanie opodstatnenosti riešenia riešenej problematiky, vrátane poukázania na niektoré ukazovatele účtovnej závierky, ktoré môžu slúžiť na analýzu reálnej finančnej situácie, resp. finančnej výkonnosti podniku. Diplomová práca je členená do troch kapitol s niekoľkými podkapitolami. Prvá kapitola teoreticky vymedzuje pojmy súvisiace s využitím účtovnej závierky ako zdroja informácií. Druhá kapitola popisuje cieľ a metodiku práce. Tretia kapitola sa zaoberá finančnou analýzou podniku CCC s. r. o.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

Účtovná závierka je hlavným zdrojom ekonomických informácií každého podniku, z ktorej je možné zistiť jej finančnú situáciu. Vykonáva sa každý rok a je výstupom finančného účtovníctva každého podniku.¹ Z účtovnej závierky podniku je možné zistiť priebeh procesu rastu podniku, vrátane podmienok realizácie rozvojových aktivít podniku, či dosahovaných ekonomických výsledkov. Aby všetky informácie ktoré vziđu z účtovnej závierky boli použiteľné, musia byť spracované kvalitne.² Kvalitatívne charakteristiky účtovnej závierky, ktoré sú v účtovnej závierke, musia byť prínosom pre tých, ktorí tieto údaje potrebujú, alebo používajú. Kvalitné informácie sa zväčša spájajú s vyššími finančnými nákladmi, nakoľko sa spájajú okrem iného aj dlhším časom spracovania, čo môže spôsobiť obmedzeným prístupom k takýmto informáciám.³

Obrázok 1 Kvalitatívne charakteristiky účtovnej závierky



¹ ČARNICKÝ, Š. - MESÁROŠ, P. 2009. *Informačné systémy podnikov*. Bratislava : 2009.

² SPITZOVÁ, A. 2009. *Jednoduché účtovníctvo*. Bratislava : Edition, 2009.

³ TUMPACH, M. 2006. *Medzinárodné štandardy na zostavenie účtovnej závierky IAS/IFRS*. Bratislava : IURA Edition, 2006.

1.1 Súčasti účtovnej závierky a súvahy

Účtovná závierka síce pôsobí ako jeden uzavretý celok, avšak má viacero významných súčastí, z ktorých každá jedna plní určitú funkciu.⁴ V tejto časti práce sa bližšie venujeme súvahe, výkazu ziskov a strát, ako aj poznámkam. Bližšie poukážeme na súčasť poznámok, prehľad finančných tokov, ktorý je dôležitý pri analyzovaní finančnej situácie podniku. Pre náležité pochopenie riešenej problematiky je nutné tieto pojmy bližšie objasniť. Objasnenie základných súčastí účtovnej závierky nám výrazne pomôže pochopiť významnosť a obsah týchto ekonomických nástrojov.

Súvaha

Súvaha, je výkaz, ktorý poskytuje informácie o podnikovom majetku a zdrojoch jeho krytia. Súhlasne s tvrdením Šlošárovej konštatujeme, že „*súvaha je prehľadné usporiadanie majetku v členení na druhy majetku (strana aktív) a zdroje majetku (strana pasív) účtovnej jednotky v peňažnom vyjadrení k určitému dátumu.*“⁵

V súlade s tvrdením Dvořákovvej by sa pri ekonomických vykazovaniach mala každá účtovná jednotka riadiť tým, aby bola zachovaná zásada významnosti, rovnako ako aj vo všetkých ostatných dokumentoch podniku. V zmysle zásady významnosti sa sumarizujú aktíva do individuálne vykazovaných položiek. Uvedený prístup zostavovania účtovných výkazov umožňuje podniku, aby v súvahe mohol prehľadne usporiadať príslušné údaje s podmienkami danej účtovnej jednotky. Dvořáková uvádza, že súvaha by mala čo najjednoduchšie vyjadrovať podstavu konkrétnych ekonomických javov. Ak by totiž forma súvahy bola nadmerne zložitá, mohla by pre podnik pôsobiť kontraproduktívne.⁶

Výkaz ziskov a strát

Pre každý podnik je významný výsledok hospodárenia, ktoré sa týka účtovného obdobia sa v súvahe uvádza ako jedna súvahová položka. Znamená to teda, že z uvedenej hodnoty uvedenej sumy nie je úplne jasné, ako bol predmetný výsledok hospodárenia

⁴ BAŠTINCOVÁ, A. 2014. *Účtovníctvo a dane fyzických osôb*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2014.

⁵ ŠLOŠÁROVÁ, A. a kol. 2017. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : Ekonóm, 2017. s. 213

⁶ DVOŘÁKOVÁ, D. 2008. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle Mezinárodních standardů IFRS*. Brno : Computer Press, 2008.

vykázaný. Aj preto veľmi významnú úlohu výkazu ziskov a strát zohráva vysvetľovanie štruktúry tvorby výsledku hospodárenia za bližšie vymedzené účtovné obdobie.⁷

Kvalifikovaný užívateľ predmetných informácií, ktoré pochádzajú z účtovnej závierky využívajú údaje pochádzajúce z výkazu ziskov a strát ako zdroj údajov, ktoré poukazujú na výnosnosť tejto účtovnej jednotky. Z obsahu výkazu ziskov a strát je možné identifikovať z akých výnosov, resp. akých nákladov bol získaný konečný výsledok hospodárenia, ktoré prislúcha účtovnému obdobiu. Na základe týchto identifikačných údajov je možné poukázať aj na príčiny, prečo bolo úspešné, resp. neúspešné hospodárenie konkrétnej účtovnej jednotky, čo sa odráža buď v účtovnom zisku, či v účtovnej strate. Obdobne uvádza aj Šlosárová, že „výkaz ziskov a strát, ako súčasť výkazu komplexného výsledku alebo ako samostatný výkaz, je teda prehľadné usporiadanie výnosov a nákladov účtovnej jednotky za určité obdobie v peňažnom vyjadrení v požadovanom členení tak, aby bolo zrejmé, ako vznikol výsledok hospodárenia za toto obdobie.“⁸

Výkaz ziskov a strát je výkaz, ktorý poskytuje informácie o podnikových výnosoch a nákladoch, resp. výnosoch a nákladoch všetkých inštitúcií, ktorých hospodárenie sa vyhodnocuje. Z ich rozdielu sa zisťuje výsledok hospodárenia za sledované obdobie. Na základe výkazu ziskov a strát je možné zistiť či sa okrem iného aj manažérke rozhodnutia odrazia v pozitívnom raste ziskov, alebo sa podieľajú na tvorbe strát v danom subjekte.⁹ Dôležité je nezabudnúť na to, že údaje, ktoré sú uvedené vo výkaze ziskov a strát sa musia zhodovať s reálnym stavom, ktorý je v podniku či hodnotenej inštitúcii realitou. Myslieť na to treba najmä vtedy, keď tvoríme pomerové finančné ukazovatele spájaním údajov súvahových (statických) a údajov z výkazu ziskov a strát za rôzne dlhé obdobia. Takto je možné zistiť nielen reálny stav v hospodárskej jednotke, ale aj hodnotenia trendu hospodárenia v týchto subjektoch. Bez samostatnej úpravy by sa tieto ukazovatele nedali porovnať.¹⁰ Výhodou súčasnej štruktúry výkazov je, že oba v plnom rozsahu obsahujú údaje nielen za sledované obdobie, ale aj za obdobie minulé. Pomocou jedného výkazu je teda možné hodnotiť medziročný vývoj situácie v podniku. Súvaha a výkaz ziskov a strát spolu úzko súvisia. Jeden výkaz je súčasne dohľadom správneho zostavenia druhého

⁷ HVOŽDAROVÁ, J. – SAPARA, J. – UŽÍK, J. 2012. *Konsolidovaná účtovná závierka: zostavenie a analýza*. Bratislava : Ekonóm, 2012.

⁸ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2017. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : Ekonóm, 2017. s. 241-242

⁹ MÁZIKOVÁ, K. a kol. 2013. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov I*. Bratislava : Iura, 2013.

¹⁰ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006.

výkazu. Výška zisku alebo straty vykázaná výkazom ziskov a strát sa musí rovnať zisku alebo strate, zistených v súvahe.

Poznámky, prehľad finančných tokov

V súvislosti s analýzou finančnej situácie podniku je z poznámok dôležitý prehľad finančných tokov, ktorý je paralelou výkazu cash flow. Prehľad peňažných tokov je výkaz poskytujúci informácie o príjmoch a výdavkoch podniku a tiež o ich rozdiel – peňažných prostriedkoch. Aj tento výkaz charakterizuje priebeh a výsledky transformačného procesu podniku. Potreba výkazu prehľadu peňažných tokov je daná tým, že v podvojnom účtovníctve sa rešpektuje tzv. aktuálny princíp, čo znamená, že náklady a výnosy sa účtujú do obdobia, s ktorým vecne a časovo súvisia, a nie do obdobia, v ktorom prichádzajú do účtovníctva ako príjmy a výdaje. Z toho vyplýva, že výnosy podniku sa nerovnajú jeho príjmom, náklady sa nerovnajú výdajom, a preto tiež výsledok hospodárenia nie je zhodný s peňažnými prostriedkami, ktorými podnik disponuje. Príklady, keď podnik s vykázaným ziskom nemá hotovosť na výplatu miezd či dividend, na obstaranie materiálu a podobne, sú v praxi pomerne časté. Výkaz o vývine peňažných prostriedkov má zamedziť vzniku takýchto okolností a pre riadenie podnikových financií je nenahraditeľný.¹¹

1.2 Analýza finančnej situácie podniku prostredníctvom finančnej analýzy

Finančná analýza je neodlučiteľnou súčasťou finančného riadenia podniku, pretože zaisťuje spojenie medzi očakávaným výsledkom riadiacich rozhodnutí a skutočnosťou. Tvorba finančnej analýzy sa uskutočňuje v nasledujúcich krokoch: výpočet finančných pomerových ukazovateľov za podnik, porovnanie pomerových ukazovateľov za odvetvie, analýza vývoja podnikových ukazovateľov v čase, analýza vzájomných vzťahov medzi pomerovými finančnými ukazovateľmi a vyslovenie návrhu opatrení.¹²

Predmetom obsahu finančnej analýzy je reálna finančná situácia v konkrétnom podniku. Finančná analýza podnikov dovoľuje zodpovedne a komplexne vyjadriť po zhodnotení reálneho stavu úroveň hospodárenia podniku, predurčiť úspešnosť na trhu, ako aj

¹¹ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006.

¹² EUROEKONÓM, 2015. *Postup finančnej analýzy*. online

dosahovanie efektívnosti, či rentability, resp. adaptability a flexibility daného podniku. Finančná analýza poukazuje aj na úroveň a kvalitu podnikového manažmentu, ale taktiež aj na vonkajšie podmienky, resp. faktory, a na základe toho odhadovať budúci vývoj podniku, a to na základe signálov z minulosti prezentovaných v prítomnosti.¹³ Za využitia finančnej analýzy majú možnosť zodpovední finanční analytici omnoho ľahšie, a hlavne presnejšie, odhľadiť slabé stránky podniku, ako aj problémy, ktoré buď už vznikli, prípadne môžu v budúcnosti vzniknúť. Naopak rovnako poukážu aj na silné stránky podniku, ktoré môže využiť na konkurenčnom trhu a využiť to ako svoju konkurenčnú výhodu, čiže vo svoj prospech. Zo strany riadiaceho procesu sa finančná analýza podniku stáva zlučovacím článkom, ktorý je medzi finančným účtovníctvom a medzi finančným plánovaním. Finančná analýza pritom musí byť zdrojom aktuálnych a objektívnych ale hlavne kompletných informácií, ktoré slúžia pre podporu rozhodovaní vrcholového vedenia podniku. Manažéri pri svojej práci využívajú výstupy finančnej analýzy okrem iného aj na operatívne či strategické finančné riadenie svojho podniku. Ak hodnotíme potenciál prístupu k objektívnym informáciám, majú manažéri podniku k dispozícii tie najlepšie predpoklady, aby mohli reálne spracovať finančnú analýzu. Je to hlavne preto, lebo disponujú náležitými informáciami, ktorí nie sú prirodzene dostupné pre externých záujemcov. Je len prirodzené, že zamestnanci podniku majú záujem na tom, aby bol ich podnik prosperujúci, bol dostatočne hospodársky a finančne stabilný. Zamestnancom sa totiž jedná hlavne o ich perspektívu, t.j. garanciu v zamestnaní, vrátane svojho kariérneho postupu, čiže profesijného vývoja, vrátane zlepšovania v svojej sociálnej či mzdovej sfére.¹⁴

1.3 Ukazovatele analýzy finančnej situácie podniku

Finančná situácia podniku je ukazovateľ, ktorý poukazuje na finančné možnosti podniku, pričom je mimoriadne dôležitým znakom, ktorý je charakteristický v každom podniku. Práve finančná situácia podniku je faktorom, ktorý poukazuje na to, či budú podnikové aktivity úspešné alebo nie. Finančná situácia je práve tým ukazovateľom zaručenia dostatočnej tvorby ziskov, vrátane dostatočného množstva peňažných prostriedkov podniku a jeho tokov. Na určenie finančnej situácie podniku sa využívajú

¹³ KOTULIČ, R. - KIRÁLY, P. - RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. Bratislava : IURA, 2007.

¹⁴ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

relatívne (pomerové) finančné ukazovatele. Relatívne ukazovatele dávajú možnosť porovnávať vybraný podnik s inými podnikmi, resp. s ukazovateľmi za príslušnú sféru.¹⁵ Komplex pomerových finančných ukazovateľov, ktoré budú v práci predostreté, možno považovať za komplex ukazovateľov, t.j. reprezentantov. Ide o ukazovatele, ktoré sú v praxi najviac používané. Ukazovatele sa môžu upravovať podľa druhu a potrieb podniku, zásady výpočtu však zostávajú zachované.¹⁶ Na finančnú analýzu možno použiť viaceré ukazovatele. Jedná sa napríklad o ukazovatele rentability, resp. výnosnosti, ktorými sa hodnotí rentabilita, resp. výkonnosť podniku. Okrem toho je možné použiť aj ukazovatele aktivity, ktorými je možné hodnotiť aktivity podniku. Pokiaľ sa má prezentovať zadlženosť podniku je možné využiť ukazovatele zadlženosti. Na hodnotenie úrovne likvidity ukazovatele likvidity. Pre hodnotenie stavu podniku je potrebné využiť ukazovatele trhovej hodnoty podniku, prevádzkové ukazovatele, ako aj ukazovatele na báze finančných fondov a cash flow.¹⁷ Ukazovatele, ktoré sa v práci prezentujú, sú dôležité najmä pre výrobné podniky. Ukazujú reálny stav podniku, pričom je z nich v prípade potreby možné odvodiť vhodné ozdravné opatrenia, ktoré sú potrebné pre rozvoj daného podniku.

Ukazovatele rentability

Ukazovatele rentability (*profitability ratios*) sa vyjadrujú aj pojmom ukazovatele návratnosti, či výnosnosti. Vyjadrujú výsledok podnikového úsilia v podobe dosahovania rentabilného vykonávania podnikových aktivít. Tieto ukazovatele dávajú do pomeru zisk so zdrojmi a hodnotia tak úspešnosť dosahovania cieľov podniku pri zohľadnení vložených prostriedkov.

ROI (return on investment) je ukazovateľom rentability vloženého kapitálu, vyjadruje celkový zisk z investície. Ide o vyjadrenie intenzity, s akou sa reprodukuje investície vložené do podniku. Ukazovateľ teda vypovedá o zhodnotení kapitálu, ktorý bol v podniku viazaný. ROA (return on assets) je ukazovateľom rentability vložených aktív. Ukazovateľ dáva do pomeru čistý zisk s celkovými aktívami investovanými do podnikania, bez ohľadu na spôsob financovania. Zisťuje, či je podnik schopný využiť

¹⁵ RŮČKOVÁ, P. 2010. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha : Grada, 2010.

¹⁶ JÁČOVÁ, H. 2010. *Podnik jako součást ekonomického systému a vybrané aspekty jeho řízení: aktivní využívání firemních zdrojů*. Liberec : TU, 2010.

¹⁷ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

svoju majetkovú bázu. *ROE* (return on equity) je ukazovateľom rentability vlastného kapitálu. Zobrazuje mieru ziskovosti z vlastného kapitálu. Označuje aká výška zisku pripadá na jedno euro investovaného kapitálu. *ROCE* (return on capital employed) je ukazovateľom rentability dlhodobých zdrojov. Jedná sa o ukazovateľ, ktorý vyjadruje výnosnosť dlhodobo investovaného kapitálu.¹⁸ *ROS* (return on sales) je rentabilita tržieb. Charakterizuje zisk, resp. výsledok hospodárenia pred zdanením k tržbám, k výnosom. *Rentabilita výnosov* sa veľmi podobá na *ROS*, ale rentabilita výnosov dáva do pomeru čistý zisk a výnosy podniku.¹⁹

Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity (*assets ratios*) dávajú možnosť vyjadriť, kvantifikovať a teda i analyzovať, ako efektívne podnik nakladá so svojím majetkom. Adekvátne využitie je predpokladom konsolidovanej finančnej situácie. Nepatrné využitie je svojím dôsledkom totožné ako situácia, keď podnik má majetku „priveľa“. S tým sú spojené nadštandardné náklady, pretože majetok treba ochraňovať, udržiavať, prípadne je jeho veľká časť krytá úverom a vysoký stav majetku si vyžaduje vysoký úver, ktorý plodí vysoký úrok. Nie sú však dobré ani okolnosti, keď má podnik majetku „primálo“. Neprimeraný stav zásob má za následok okrem iného malý objem výroby a tak daný podnik prichádza o tržby, ktoré by inak mohol pokojne dosiahnuť.²⁰ Z prezentovaného plynie, že na vyjadrenie aktivity sa používajú ukazovatele hovoriace o obratovosti (viazanosti, náročnosti) majetku ako celku i jeho jednotlivých častí.

Doba obratu zásob (inventory turnover) je ukazovateľom, ktorý vyjadruje za koľko dní dôjde k jednej obrátke zásob. Vypočíta sa ako pomer priemerného stavu zásob a tržieb z predaja tovaru, výrobkov a služieb. *Doba obratu (inkasa) pohľadávok (account receivable turnover)* je výpovedou ukazovateľa a je analogická ako pri zásobách. Vyčísľuje, koľko dní v priemere trvá, kým od realizácie (fakturácie) dôjde k prijatiu inkasa. *Doba splácania záväzkov (payables turnover ratio)* vypovedá o vlastnej platobnej disciplíne. Ukazovateľ kvantifikuje dobu trvania záväzku, od jeho vzniku až po splatenie. *Doba obratu aktív (assets turnover)* dáva do pomeru priemerný stav aktív a tržieb

¹⁸ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

¹⁹ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava: Sprint, 2006.

²⁰ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007

podelených počtom dní v roku.²¹ *Viazanosť aktív (total assets turnover)* podáva informáciu o výkonnosti, s ktorou podnik využíva aktíva za účelom dosiahnutia zisku.²²

Ukazovatele zadlženosti

Ukazovatele zadlženosti (*debt ratios*) sa používajú na kontrolovanie štruktúry finančných zdrojov podniku. Podiel vlastných a cudzích zdrojov podniku pôsobí na finančnú stálosť podniku. Veľká časť vlastných zdrojov robí podnik stálym, nezávislým. Celkovo je však vlastný kapitál drahší ako cudzí, pretože akcionári žiadajú vyšší výnos z vložených prostriedkov, ako by docielili pri ich uložení v banke. Súvisí to s rizikom, ktoré podstupujú pri investovaní do podniku. Pri nízkom podiele vlastných zdrojov je podnik nestály a výkyvy na trhu, a teda zneistenie veriteľov, môže mať vážne dôsledky. Typickými ukazovateľmi zadlženosti sú: *stupeň samofinancovania* (equity ratio) vyjadruje finančnú nezávislosť daného podniku. Poskytuje informácie o finančnej štruktúre spoločnosti. *Stupeň zadlženosti* (debt ratio) poukazuje na to, že čím väčší je podiel vlastného kapitálu, tým je menšie riziko, že v prípade likvidácie podniku bude vyplatená iba časť veriteľov. Oba ukazovatele veľmi bezprostredne vypovedajú o štruktúre finančných zdrojov. Ich súčet sa po zaokrúhlení rovná 100.²³ *Koeficient zadlženosti* (debt to equity ratio) je mierou zadlženosti. Dáva do pomeru cudzí a vlastný kapitál.²⁴ *Krytie úrokov* je ukazovateľom, ktorý vypovedá o schopnosti podniku hrať „cenu“ cudzieho kapitálu. Situácia je prijateľná, ak túto cenu je schopný zaplatiť, ak nie, musí znížiť zadlženosť. *Krátkodobá platobná neschopnosť* je ukazovateľom, ktorý vypovedá o vzťahu položiek krátkodobých záväzkov a pohľadávok. Preukazuje platobnú schopnosť podniku. Medzi ukazovatele zadlženosti patria aj ukazovatele narábajúce s cash flow. Zvyčajne vyjadrujú dĺžku obdobia, za ktoré je podnik schopný splatiť svoje dlhy, t.j. vrátiť cudzí kapitál.²⁵ *Finančná páka* je ukazovateľ, ktorý vypovedá o tom, akú časť aktív tvorí vlastný kapitál. Odporúčaná hodnota je 3, tzn. podiel vlastného a cudzieho kapitálu 1:3. Podnik zvyšuje hodnotu tohto ukazovateľa vtedy, ak zvyšuje pomer cudzích zdrojov. Je potrebné zachovávať správnu rovnováhu medzi výhodami a nevýhodami dlhového financovania. Podnik so stabilnými (ľahko predvídateľnými)

²¹ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava: Sprint, 2006.

²² SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

²³ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006.

²⁴ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

²⁵ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006.

ziskami a tržbami si môže dovoliť vyššiu finančnú páku ako podnik, u ktorého je vysoká variabilita ziskov a tržieb.²⁶

Ukazovatele likvidity

Ukazovatele likvidity (*liquidity ratios*) spoľahlivo informujú o finančnej situácii podniku, o jeho schopnosti plniť svoje záväzky. Podnik, ktorý je finančne stály je spôsobilý plniť svoje záväzky riadne, podnik s finančnými ťažkosťami s tým má problém. Schopnosť hradiť záväzky je ovplyvnená mnohými faktormi. Najviac na ňu majú dopad dve mimoriadne dôležité skutočnosti. Prvou je štruktúra majetku a druhou adekvátny a pravidelný prísun peňažných prostriedkov.²⁷

Zloženie majetku účinkuje na túto schopnosť preto, lebo jednotlivé majetkové súčasti majú rôznu likvidnosť. Likvidnosť vyjadruje schopnosť ich transformácie z danej podoby na peňažné prostriedky, ktorými možno záväzky vyrovnáť.

Vzhľadom na túto schopnosť možno majetok začleniť do niekoľkých tried. Najlikvidnejšie sú peniaze, ceniny, krátkodobé cenné papiere (krátkodobý finančný majetok). Majetkové súčasti realizovateľné v krátkej dobe, kde patria splatné krátkodobé pohľadávky, menej likvidné sú zásoby. Dlhodobu likvidnú, t.j. obligácie, dlhodobé pohľadávky, termínované vklady, nelikvidné (takmer nelikvidné), čiže dlhodobý hmotný majetok.²⁸

Úroveň likvidity majetku podniku prezrádzajú ukazovatele likvidity. Tie môžu byť stavové a tokové. Stavové ukazovatele sú tie, ktoré zostrojíme na základe roztriedenia majetku podľa jeho likvidnosti. Prihliada sa k prvým trom triedam majetku, teda k majetku obežnému. Majetok dlhodobu likvidný a nelikvidný sa neberie do úvahy.

Likvidita pohotová (quick ratio) je likvidita 1. stupňa. Ukazovateľ vypovedá o vzťahu medzi najlikvidnejšou časťou majetku – finančným majetkom a krátkodobými záväzkami.²⁹ Hodnota 0,2 sa považuje za dolnú hranicu pásma prijateľných výsledkov, tzn. likvidita pohotová je teda zabezpečená vtedy, keď na 1 euro krátkodobých záväzkov pripadá najmenej 20 centov finančného majetku. Tento vzťah, pravdaže, potrebuje aj

²⁶ RŮČKOVÁ, P. 2010. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha : Grada, 2010.

²⁷ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

²⁸ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006.

²⁹ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

hornú hranicu, pretože nie je účelom viazať v podobe najlikvidnejšieho majetku „nadbytočne“ veľa majetku. V rovnakých zdrojoch sa najčastejšie uvádza hodnota 0,6.

Likvidita bežná (cash ratio) je likvidita 2. stupňa. Čitateľ zlomku je oproti likvidite 1. stupňa rozšírený o krátkodobé pohľadávky. Ich „dosadeniu“ by však mala predchádzať dôsledná previerka ich „inkasovateľnosti“.

Za odporúčané hodnoty sa považujú tie, ktoré sú v intervale 1 až 1,5. Krátkodobé záväzky by teda nemali presiahnuť objem finančného majetku a krátkodobých pohľadávok.

Likvidita celková (current ratio) je likvidita 3. stupňa. V čitateli tohto vzťahu sú doplnené zásoby. V záujme verného obrazu o likvidite je potrebné zásoby preveriť, vylúčiť dubiózne, zreálniť stav tých, ktoré sa neúmerne pomaly obracajú. Smernou hodnotou je potom interval 2 až 2,5.

Niektoré ukazovatele majú charakter tokových ukazovateľov, tzn. často pracujú s veličinou cash flow (CF). Ako príklad môžeme spomenúť ukazovateľ koeficient úhrady krátkodobých záväzkov. Vypovedá o dĺžke obdobia, za ktoré je podnik schopný splatiť svoje krátkodobé záväzky.³⁰

Ukazovatele trhovej hodnoty majetku

Ukazovatele trhovej hodnoty (*market value ratios*) rozširujú finančnú analýzu o pohľad trhu na minulú činnosť podniku a budúci výhľad.³¹ Dôležité sú pre budúcich investorov, ukazujú akú návratnosť môžu očakávať od vložených prostriedkov. Tieto skutočnosti sa premietajú do trhovej ceny akcií, ktoré sa počítajú iba pre podniky s verejne obchodovateľnými cennými papiermi. Na vyjadrenie trhovej hodnoty sa používajú najmä ukazovatele - *účtovná hodnota akcie* (book value per share) je pomer vlastného kapitálu podelený počtom kmeňových akcií. Označuje dosahovanie zisku podniku v minulom a súčasnom období, ktorý je rozdeľovaný medzi štát v podobe daní, vlastníkov v podobe dividendy a pre podnik v podobe reinvestície.³² *Zisk na akciu* (earnings per share) je základným ukazovateľom trhovej hodnoty dlhodobej ceny akcie. Zdanený zisk akciovkej spoločnosti sa vydelený počtom vydaných akcií. Vo vývojovom rade

³⁰ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006.

³¹ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

³² SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

by mal tento ukazovateľ vykazovať stúpajúcu tendenciu.³³ *Dividenda na akciu* (dividend per share) je pomer hodnoty dividend za rok a počet kmeňových akcií. *Výplatný pomer* (payout ratio) je ukazovateľom, ktorý vyjadruje, aký podiel vytvoreného čistého zisku po zdanení sa vypláca akcionárom v podobe dividend a aká časť je použitá na reinvestície. Výpoveď tohto ukazovateľa charakterizuje dividendovú politiku podniku. Zadržaný (reinvestovaný) zisk sa vyjadruje tzv. **aktivačným pomerom** (plowback ratio). *Udržiateľná miera rastu* (sustainable growth rate). Zisk, ktorý nie je vyplatený v dividendách, zostáva ako nerozdelený zisk k dispozícii pre podnikanie. Ukazovateľ zachytáva proporciu zisku reinvestovaného späť do podniku. *Dividendový výnos* (dividend yield) je ukazovateľ pre vyjadrenie pomeru hodnoty dividendy na jednu akciu a trhovej hodnoty akcie. *Ziskový výnos* (earnings yield, E/P) predstavuje mieru rentability vloženého kapitálu z pohľadu investora, a preto sa niekedy označuje ako rentabilita trhovej ceny jednej akcie. *Dividendové krytie* (dividend cover) udáva, koľkokrát prevyšuje čistý zisk podniku úhrn vyplatených dividend. Zároveň tak vypovedá o použití zisku na iné účely.³⁴ *Kurz akcie* (course per share) je ukazovateľom, kedy je hodnota ukazovateľa väčšia ako 1, poukazuje na to, že pozícia podniku na trhu je stabilná. *Vzťah kurzu akcie a zisku* (price earnings ratio, P/E) je údaj, ktorý technicky možno interpretovať ako dobu návratnosti kapitálu investovaného do nákupu akcií, ale za predpokladu zachovania konštantnej výšky zisku na jednu akciu. Inými slovami, ukazovateľ vyjadruje počet rokov, v priebehu ktorých sa ročným ziskom uhradí hodnota podniku predstavovaná súhrnnou cenou akcií. Ukazuje dobu obratu, tzn. koľkonásobný zisk pripadajúci na 1 akciu zodpovedá kurzu akcie.³⁵ *Pomer trhovej ceny akcie k účtovnej hodnote* (market-to-book ratio) poukazuje na to, že prosperujúci podnik s dobrou budúcnosťou by mal spravidla vykazovať hodnotu tohto ukazovateľa väčšiu ako 1, vtedy je totiž trhovú hodnotu podniku väčšia ako ocenenie vlastného imania vyjadreného v súvahe. Ak je hodnota menšia ako 1, investori posudzujú budúcnosť ako rizikovú a reprodukčnú schopnosť aktív ako nedostatočnú.³⁶

³³ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006.

³⁴ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

³⁵ ZALAI, K. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava: Sprint, 2006.

³⁶ KRÁĽOVIČ, J. - VLACHYNSKÝ, K. 2011. *Finančný manažment*. Bratislava : Iura, 2011.

Prevádzkové ukazovatele

Prevádzkové (výrobné) ukazovatele sa zameriavajú dovnútra podniku, uplatňujú sa vo vnútornom riadení. Napomáhajú manažmentu pozorovať a analyzovať vývoj primárnej činnosti podniku. Prevádzkové ukazovatele sa stavajú na tokové veličiny, predovšetkým na náklady. *Mzdová produktivita* udáva, koľko výnosov pripadá na 1 euro vyplatených miezd. Pri trendovej analýze by mala dosahovať stúpajúcu tendenciu. *Produktivita dlhodobého hmotného majetku* vyjadruje stupeň využitia dlhodobého hmotného majetku, teda množstva výnosov reprodukovaných jedným eurom vloženým do DHM v obstarávacích cenách. Hodnota ukazovateľa by mala byť čo najvyššia. *Ukazovateľ stupňa odpísanosti* je významným ukazovateľom, pričom vývoj tohto ukazovateľa hovorí o starnutí podniku, o opotrebovanosti DHM. *Nákladovosť výnosov* informuje o zaťažení výnosov podniku celkovými nákladmi. Hodnota ukazovateľa by mala klesať. *Materiálová náročnosť výnosov* udáva pomer spotreby materiálu a energie k výnosom. *Viazanosť zásob na výnosoch* vyjadruje, aký objem zásob je viazaný na 1 euro výnosov. Hodnota by mala byť minimálna. *Štruktúra nákladov* oboznamuje, ako sa daný druh nákladov podieľa na celkových nákladoch.³⁷

Ukazovatele na báze finančných fondov a cash flow

Tieto ukazovatele a prevádzkové ukazovatele slúžia na posúdenie výkonnosti podniku. Ukazovatele, ktorých podstata je vo fondoch finančných prostriedkov a ich zmenách sa používajú k širšej analýze finančnej situácie podniku. Zámerom týchto ukazovateľov je vyjadriť, resp. dať do pomeru interný potenciál podniku. K tomu často slúži čistý prevádzkový kapitál (ČPK). Ukazovatele na jeho báze sú: rentabilita obratu z hľadiska ČPK, podiel ČPK z majetku a rentabilita ČPK.

Rentabilita tržieb vyjadruje finančnú výkonnosť podniku z hľadiska peňažných tokov z prevádzkovej činnosti, označuje koľko eur čistého zisku pripadá na jedno euro tržieb. *Rentabilita celkového kapitálu* ukazovateľ pomeru je cash flow pred uplatnením finančných nákladov k celkovému kapitálu podniku. *Stupeň oddlženia* poukazuje na pomer medzi financovaním cudzím kapitálom a schopnosťou podniku hradiť vzniknuté záväzky z vlastnej finančnej sily. Niekedy býva interpretovaný ako prevrátená hodnota

³⁷ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

doby návratnosti úveru. *Úrokové krytie* vyjadruje krytie úrokov pomocou cash flow. Ukazuje veľkosť „bezpečnostného vankúša“ pre veriteľa. *Rentabilita vlastného kapitálu* z CF dopĺňa ukazovateľ ziskovej rentability vlastného kapitálu, avšak nie je ovplyvnený tvorbou dlhodobých rezerv a odpismi. *Finančná rentabilita finančných fondov* vyjadruje dispozíciu podniku reprodukovať z vnútorných zdrojov hodnotu finančného fondu. *Likvidita* z CF tokovým ukazovateľom likvidity je peňažný tok – cash flow. *Cash flow na akciu* vypočíta sa ako zisk plus odpisy, mínus prednostné dividendy, celé podelené počtom vydaných kmeňových akcií. *Pomer trhovej ceny akcie ku CF na akciu* je modifikáciou ukazovateľa P/E, ale s vyššou vypovedacou schopnosťou.³⁸

1.4 Moderné metódy hodnotenia výkonnosti podniku

Výkonnosť podniku zobrazuje charakteristiku, ktorá podrobne opisuje spôsob, akým daný podnik realizuje určitú činnosť v podobnosti s referenčnou činnosťou, pričom interpretácia danej výkonnosti prebieha vyjadrením usporiadaného vzťahu, ktorý je medzi skúmaným a referenčným spôsobom uskutočňovania činnosti v závislosti od zvolenej kritériálnej škály.³⁹

Je potrebné uvedomiť si, že prístup k ponímaniu výkonnosti podniku závisí stále od vzťahu záujmovej skupiny k podniku a od ich vzájomných preferenciách, ako aj na povahe vzťahov záujmových skupín, ktoré majú zaužívané medzi sebou. Preto aj poznať jednoznačnú odpoveď na otázku, pre koho či z akého pohľadu sa výkonnosť podniku meria, resp. interpretuje, je nutné nie iba pri interpretácii poskytovaných informácií, ale hneď pri získavaní informácií o reálnej výkonnosti daného podniku. Meranie výkonnosti podniku je významné, resp. má prínosu z jeho existencie, pričom v sebe skrýva dve samostatné otázky, pričom na jednej strane je potrebné posudzovať vstupy do podnikateľského priebehu, ako rovnako je dôležité posudzovať aj výstupy na strane druhej a rovnako dôležité je určiť aj akým spôsobom je potrebné výkonnosť podniku porovnávať. A ako bolo spomenuté, je potrebné určiť aj to, pre koho sa meria výkonnosť daného podniku.⁴⁰

Zavedenie ukazovateľa ekonomických ziskov, ktoré vystupujú v podobe EVA, t.j. ekonomická pridaná hodnota, odvodené z anglického pojmu Economic value added, bolo

³⁸ SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007.

³⁹ WAGNER, J. 2009. *Měření výkonnosti*. Praha : Grada, 2009.

⁴⁰ HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza firmy*. Praha : ASPI, 2008.

spôsobené nutnosťou vyhľadať taký ekonomický ukazovateľ, ktorý by dokázal vykázat čo najtesnejšiu väzbu na reálnu hodnotu akcií. Uvedená väzba má byť preukázateľná relevantnými štatistickými výpočtami. Rovnako tento ukazovateľ musí umožňovať čo najviac informácií a údajov, ktoré sú poskytované účtovníctvom vrátane príslušných ukazovateľov, ktoré sú na daných účtovných údajoch postavené. Rovnako dôležité je, aby tento ukazovateľ dokázal prekonávať námietky proti účtovným ukazovateľom, ktoré postihujú finančnú efektívnosť a zároveň umožňuje hodnotenie výkonnosti a taktiež aj oceňovanie sledovaných podnikov.⁴¹ Z hľadiska výkonnosti podniku je možné ukazovateľ EVA použiť aj pri vyhodnocovaní špecifických stránok sledovanej výkonnosti podniku. Je ho možné využiť aj pri určovaní komplexnej hodnoty podniku, ale rovnako aj na výpočet vnútornej hodnoty podnikovej akcie prípadne na riešenie hmotnej zainteresovanosti manažmentu podniku.⁴²

Ďalším významným ukazovateľom výkonnosti podniku je aj hodnota EBIT, odvodené z anglického pojmu Earning before interests and taxes, pričom sa jedná o zisk, ktorý plynie z hlavnej zárobkovej činnosti. Daný ukazovateľ umožňuje merať mieru zhodnotenia všetkých vynaložených nákladov ktoré sa realizovali v procese ich transformácie vo vzťahu k predaným výkonom. Aj preto sa v odbornej literatúre veľmi často uvádza pod pojmom vnútorná reprodukčná schopnosť sledovaného podniku.⁴³ Daný ukazovateľ a veľmi často stotožňuje s kapitalistickým výrazom, nakoľko sa zameriava na množenie kapitálu, ktorý plynie z existujúceho vlastníctva kapitálu. Sledovanie výkonnosti kapitálu je významné hlavne preto, lebo podnik je nástrojom pre zhodnocovanie už existujúceho kapitálu vlastníkov. To je ťažisko podniku vyjadrené na základe teórie riadenia hodnoty. Požiadavka vlastníka, aby bolo pridelené riziku zodpovedajúce zhodnotenie jeho kapitálu, ktorý bol investovaný do podniku je presne tak legitímna, ako je legitímna požiadavka na to, aby každý veriteľ dostal riadne a včas zaplatený úrok za požičanie peňazí, resp. aby zamestnanec dostal mzdu, ktorá bude zodpovedajúca ním odvedenej práci. Výnosnosť, ktorá zodpovedá riziku prirodzene očakáva každý vlastník.⁴⁴

Výnosnosť, ktorá odpovedá rovnako rizikovo investičnej príležitosti, je označovaná ako alternatívny náklad daného kapitálu. Vypočíta sa podľa vzorca (17) v prílohe A práce.

⁴¹ DLUHOŠOVÁ, D. 2010. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. Praha : Ekopress, 2010.

⁴² VLACHYNSKÝ, K. a kol. 2006. *Podnikové financie*. Bratislava : Edícia Ekonómia, 2006.

⁴³ HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza firmy*. Praha : ASPI, 2008.

⁴⁴ VOCHOZKA, M. 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha : Grada, 2011.

Prípado, v zmysle ktorého sa výnosnosť vlastného kapitálu dostáva nad hodnotu alternatívneho nákladu vlastného kapitálu, predstavuje takú situáciu, kedy má schopnosť podnik tvoriť pre svojich majiteľov príslušnú hodnotu. Tvorbu danej hodnoty v dlhodobom časovom horizonte, vrátane hodnotového vyjadrenia zobrazuje čistá súčasná hodnota podniku.⁴⁵ K tomu, aby sa mohla dosiahnuť kladná čistá súčasná hodnota v podstate znamená to, že výška použiteľného kapitálu samotnými vlastníckmi bude prirodzene navýšená súčasnou hodnotou, ktoré sa týkajú realizovaných tokov. Uvedené toky totiž výrazným spôsobom odrážajú alokáciu konkrétneho kapitálu, ktorý sa premieta do podnikateľského zámeru, a je následne schopný tvorby ďalšieho kapitálu. Súčasná hodnota podnikových tokov je pritom kvantitatívnym vyjadrením, ktorý sa prejavuje medzi dvoma základnými axiómami financií pričom pre investora je hodnotnejšie skôr získať keď aj nižšie množstvo peňazí, ako toky peňazí z podniku, ktoré sú rizikovejšie.⁴⁶

Pokiaľ ide o väzbu, ktorá je medzi manažmentom a vnútornými príležitosťami, tak je prirodzené, ak sa využíva potenciál daného podniku. V praxi to znamená nedržať zbytočne vysokú hodnotu akumulovanej hotovosti, ale odstrániť z podniku zbytočné zásoby, ako aj pohľadávky. V prípade, že by majetok podniku nebol dostatočne využitý, boli by príslušní akcionári ochudobňovaní. Čo sa týka vonkajších vzťahov, tak je mimoriadne dôležité hľadať a pritom využiť prípadné prínosy, ktoré sú dané súčinnosťou z danej fúzie, čo umožňuje realizovať prínosy z možnosti zlúčenia a takýmto spôsobom lepšie zhodnocovať majetok dotknutých akcionárov. Hodnota podniku pre každého vlastníka je daná sumou všetkých hotovostných tokov z podniku v budúcnosti, ktoré sú pre vlastníkov diskontované alternatívnym nákladom vlastného kapitálu podniku.⁴⁷

Rozvoj kapitálových trhov, a to aj vrátane potenciálneho víťazstva koncepcie slobodného podnikania, tvoria náležitý priestor pre zodpovedné vedenie podniku, ktoré je založené na maximálnom zvyšovaní akcionárskej hodnoty podniku. Jednak ide o podobu dividend ale aj o formu ziskov, ktoré plynú z rastu samotných cien akcií. Snaha o získanie maximálnej akcionárskej hodnoty prináša značné výhody jednak pre podnik ako taký, ale taktiež aj pre jeho vedenie. Zvýšená akcionárska hodnota totiž dovoľuje znížiť náklady, ktoré sú potrebné na novozískaný kapitál za využitia kapitálových trhov a taktiež znižuje aj pravdepodobnosť možnosti konkurenčného prevzatia samotného podniku.

⁴⁵ RŮČKOVÁ, P. 2010. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha : Grada, 2010.

⁴⁶ HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza firmy*. Praha : ASPI, 2008.

⁴⁷ RŮČKOVÁ, P. 2010. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha : Grada, 2010.

Tradične vedené podniky sú totiž riadené na princípe kombinácie strategických cieľov s cieľmi finančnými. Pod pojmom strategické ciele najčastejšie rozumieme napr. postupné zvyšovanie výkonnosti daného podniku, alebo zvyšovanie jeho bežného trhového podielu, prípadne rozvoj nových výrobkov či výrobných technológií. Finančné ciele sú tradične formulované a následne sledované prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sú odvodené z účtovných podkladov a výkazov. Ide hlavne o rôznu úroveň výsledkov podnikového hospodárenia, ako napríklad výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, ako aj výsledok hospodárenia z finančnej činnosti podniku, či výsledok hospodárenia z bežnej činnosti, vrátane výsledku hospodárenia za dané účtovné obdobie. Z týchto hospodárskych výsledkov je potom možné vyvodit' rozličné ukazovatele rentability skúmaného podniku.⁴⁸

Úspešné riadenie podniku, vrátane prijímania kvalitných rozhodnutí, ktoré v konečnej miere vedú k efektívnosti a rentabilite daného podniku, si vyžadujú dokonalé poznatky, ktoré sa týkajú finančnej situácie podniku. Kontinuálne hodnotenie a zodpovedná kontrola výsledkov hospodárenia podniku sa realizuje prostredníctvom realizácie finančnej analýzy.⁴⁹

⁴⁸ GRUNWALD, R. - HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha : Oeconomica, 2008.

⁴⁹ KRÁĽOVIČ, J. - VLACHYNSKÝ, K. 2011. *Finančný manažment*. Bratislava : Iura, 2011.

2 CIEĽ PRÁCE A METODIKA PRÁCE

Cieľom práce je poukázať na možnosť využitia účtovnej závierky na analýzu finančnej situácie v danom podniku ako aj na zisťovanie finančnej výkonnosti tohto podniku. Táto analýza sa pritom nerobí iba z hľadiska dovtedajšieho vývoja podniku, či jeho súčasného stavu, ale taktiež aj pri následnom vyslovovaní prognózy ďalšieho vývoja daného podniku, a to nielen z hľadiska jeho finančnej situácie, ale aj jeho výkonnosti. Sekundárnym cieľom práce je zamerať sa na preukázanie opodstatnenosti riešenia skúmanej problematiky, ako aj poukázať na niektoré ukazovatele účtovnej závierky. Práve tieto ukazovatele slúžia na efektívnu analýzu reálnej finančnej situácie, ako aj finančnej výkonnosti podniku. Cieľom práce je pritom vykonanie ekonomickej analýzy fungujúcej spoločnosti. Z výsledkov takto vykonanej analýzy je možné následne vytvoriť návrhy vhodných stratégií, ktoré môžu slúžiť na budúce smerovanie daného podniku. Návrhy sa pritom vytvárajú pre viaceré budúce situácie takým spôsobom, aby bolo možné na tieto situácie reagovať pohotovo a efektívne. Cieľ práce je naplnený analyzovaním všetkých závažných ekonomických ukazovateľov, ktoré poukazujú na ekonomickú silu podniku. A práve tieto ukazovatele sú súčasťou účtovnej uzávierky. Aj preto je cieľom práce poukázať na skutočnosť, že je nutné účtovnú uzávierku nie len zodpovedne spracovávať, ale z nej aj zistiť finančný stav daného podniku a na základe toho realizovať prognózy pre tento podnik. Cieľom metód, ktoré sa používajú pre identifikáciu a hodnotenie príslušných faktorov interného či externého prostredia, je možnosť rozpoznania možností či hrozieb, ako aj získanie základných informácií jednak o súčasnom, ale taktiež aj o predpokladanom vývoji týchto faktorov. Pri nich sa predpokladá, že majú silný vplyv, resp. by mohli mať vplyv na činnosť tohto podniku. V tejto súvislosti je potrebné skúmať všetky segmenty v podnikateľskom prostredí, ktoré majú v konečnej miere dopad na ekonomický stav podniku. Vďaka využitiu údajov účtovnej závierky podniky dokážu rozpoznávať už prvé signály potenciálnych zmien v podnikateľskom prostredí, pričom manažéri podniku vďaka týmto poznatkom dokážu odhaliť zmeny, ktoré v tejto súvislosti už prebiehajú, a to bez ohľadu na to, či sa jedná o pozitívne či negatívne zmeny. Skúmanie je pritom zamerané na všetky dôležité trendy, ktoré s výstupmi z účtovnej uzávierky súvisia. Snímanie a monitorovanie je pritom mimoriadne dôležité, hlavne ak daný podnik pôsobí v tom odvetví, kde je pomerne vysoká technologická neistota. Sekundárnym cieľom tejto práce je posilniť konkurenčnú silu a vytvoriť vhodnú stratégiu podniku, t.j. nájsť jeho silné postavenie na trhu, ktoré

umožní čeliť konkurenčným silám, a tak posilniť svoju pozíciu. Úlohou tejto finančnej analýzy je pritom určiť, ktoré zo skúmaných činiteľov, a hlavne s akou intenzitou sa podieľajú na aktuálnom finančnom stave tohto podniku. Totiž práve analýzy predstavujú základný zdroj pre posudzovanie príslušných ekonomických procesov podniku, čím sa vytvára predpoklad pre správne finančné rozhodovanie do budúceho obdobia. Pokiaľ podnik nemá správne podklady, resp. nevyužíva údaje napr. z účtovnej závierky, nedokáže vytvoriť vhodnú stratégiu. Následne manažment podniku nedokáže vhodne rozvíjať požadované schopnosti podniku. Naopak dobrá stratégia má schopnosť sústrediť sa na zvrátenie nedostatkov daného podniku, ktoré potenciálne môžu robiť podnik zraniteľným, resp. ho obmedzujú pri hľadaní možných príležitostí.

Cieľ práce sa dosahoval využitím metodiky, ktorú je možné chápať ako systém metód. Jedná sa o vedeckú disciplínu, ktorá využíva systém vhodných metód, ktoré sa v rámci tejto vednej oblasti používajú. Metodika sa vníma aj ako určitý postup, resp. sled vhodných metód, ktoré je možné použiť na riešenie skúmanej problematiky. Používané metódy sú v tejto súvislosti vhodným postupom, či spôsobom, pri ktorých sa využívajú vhodné pravidlá a princípy, prípadne uplatňovania primeraných nástrojov a prostriedkov, ktoré v komplexnom dopade vedú k dosiahnutiu stanoveného cieľa práce. Použitá metodika, vrátane metód v nej obsiahnutých sa ponímajú ako vedecké poznávanie objektívneho sveta, pričom sa volia a využívajú pri obdobných problematikách hlavne teoretické metódy, ktoré sú založené na pojmovom myslení.

V našej práci sme sa rozhodli použiť analytickú metódu, pri ktorej sa štandardne vykonávajú základné kroky ktoré sú založené na tom, že východiskom sa stávajú fakty, resp. informácie o skúmanom objekte. Pritom sa musí dbať, aby o informáciách nemohla byť vyslovená pochybnosť, t.j. musia sa využívať hodnoverné zdroje a východiská, ktoré sa už následne nemusia inak dokazovať. Pri analytickej metóde podnik zabezpečuje aj to, aby bol rozčlenený na jednoduchšie, t.j. menšie časti, ktoré sa ľahšie analyzujú ako celok. Jednotlivé časti celku sa následne skúmajú osobitne, pričom sa postupuje od jednoduchšieho k zložitejšiemu. Týmto postupom sa zisťujú a zhromažďujú nové fakty o samotných zložkách, pričom sa zohľadňujú všetky vzťahy. Následne sa kvantifikujú takto získané poznatky, a na ich základe sa komplexne charakterizuje celý skúmaný objekt riešenej problematiky. Využíva sa v tejto súvislosti syntéza poznatkov, vrátane komplexného riešenia skúmanej problematiky. Aj na základe uvedeného je potrebné vnímať používania analýzy a syntézy ako vzájomne prepojené metódy, nakoľko

predstavujú adekvátne postupy, ktoré sú späté s vnímaním celku v kontexte s jeho časťami. Výhodiskom pre používanie týchto metód je rozdelenie celku na menšie časti. Po skúmaní týchto zložiek, sa skúmajú ich vlastnosti, funkcie, vzťahy v príčinných vzťahoch, ktoré sú medzi jednotlivými javmi. Hľadajú sa pritom všetky reality, vrátane tendencie vývoja jednotlivých prvkov. Na základe uvedeného sa objavujú a odhaľujú podstatné charakteristiky celku. Analýza slúži na rozbor skúmanej problematiky, na čo sa využíva rozklad komplexu. Využíva sa pritom dôsledné skúmanie riešenej problematiky v snahe dopátrať sa nielen problému, ale aj jeho riešenia. Analytická metóda sa pritom používa pri skúmaní základných problémov a hľadaní zovšeobecniteľných zásad a skúseností v oblasti skúmanej problematiky. Analýza sa vo všeobecnosti považuje za získavanie informácií a dát, ktoré sú známe z okolia, ktoré sú následne vyhodnotené podľa potrieb práce, resp. dosahovania cieľov.

3 FINANČNÁ ANALÝZA PODNIKU CCC, S. R. O.

K tomu, aby sa získal objektívny postoj k finančnej situácii podniku je vykonávaná finančná analýza. Finančná analýza patrí k mimoriadne dôležitým prvkom finančného manažmentu podniku. Finančná analýza je súborom metód, ktoré umožňujú presne determinovať postavenie sledovaného podniku na základe vykonávanej analýzy, t.j. jej ekonomickej, resp. finančnej situácie. Prostredníctvom sledovania skupiny finančných ukazovateľov je možné vykonávať komparatívne hodnotenie daného podniku voči odporúčaným hodnotám, resp. odvetvovým hodnotám príslušného ukazovateľa.

Za základný cieľ finančného riadenia podniku je považované zabezpečenie hlavne finančnej stability podniku, s ktorou je neodlučiteľne spájaná schopnosť podniku vytvárať prirodzený zisk, ako aj zhodnocovať majetok či vložený kapitál a akým spôsobom zaisťovať jeho riadnu platobnú schopnosť aj v budúcom období. Pre zodpovedné finančné riadenie má mimoriadny význam podrobná finančná analýza a to jednak z pohľadu minulých riadiacich rozhodnutí, ale aj z hľadiska strategického a finančného plánovania pre ďalší rozvoj podnikania spoločnosti. Z uvedeného je možné usúdiť, že je možné proces hodnotiť v dvoch časových rovinách. Totiž tak ako je analýzou možné zhodnotiť doterajší vývoj daného podniku na základe zvolených potrebných kritérií, tak je možné využiť tieto údaje na budúce krátkodobé ale aj dlhodobé plánovanie ďalšieho rozvíjania daného podniku a s ním spojených nutných optimalizačných krokov a opatrení. Hlavným nástrojom pre vykonávanie finančnej analýzy je konštrukcia ako aj následná interpretácia pomerových, či rozdielových ukazovateľov, ktoré sú následne zoskupené do ucelených, a logicky skĺbených celkov finančných analýz. Spoločnosť, ktorú sme podrobili skúmaniu si neželala byť menovaná zo strategických dôvodov a preto ju v práci budeme nazývať názvom CCC, s. r. o.

3.1 Identifikácia spoločnosti CCC, s. r. o.

Obchodná spoločnosť CCC, s. r. o. vznikla v roku 1999 a vznikla zápisom do obchodného registra Okresného súdu Bratislava I s výškou základného imania 100 000 Sk. Zakladateľom spoločnosti boli dvaja spoločníci Ján G. a Pavol K., ktorý sa podieľali spoločným vkladom do spoločnosti po 50 000 Sk, ktorý splatili pri založení spoločnosti v plnom rozsahu. Zároveň sa obaja spoločníci stali konateľmi spoločnosti, pričom k platnosti dokumentu museli byť pripojené oba podpisy súčasne. Zároveň mali k účtu

disponibilné právo obaja z konateľov spoločnosti, pričom do hodnoty 50 000 Sk mohli nakladať s finančnými prostriedkami samostatne, nad túto sumu boli nutné podpisy oboch konateľov súčasne, inak prevodný príkaz nemal platnosť.

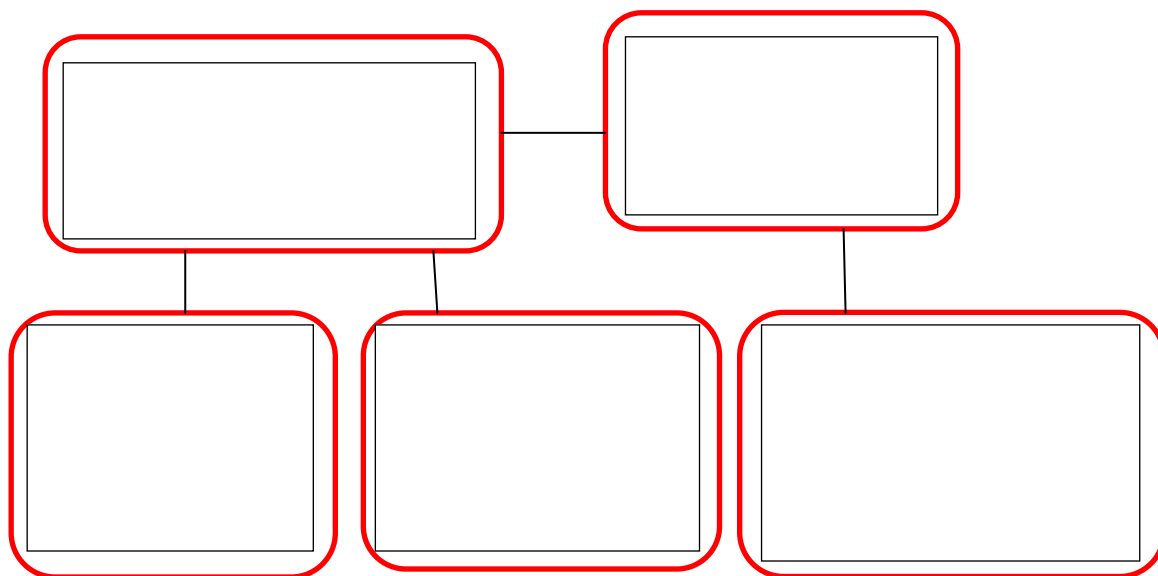
Spoločnosť CCC s. r. o. začala svoju obchodnú činnosť v roku 1999. V období rokov 1999 – 2001 sa zaoberala výkupom poľnohospodárskych pozemkov, ktoré boli väčšinou nevysporiadané, následne ich legalizovali na katastri ako pozemky s vysporiadanými vlastníckymi právami a ich následným predajom. Najčastejšie sa jednalo o nákup tovaru a jeho následný predaj v nezmenenom stave, len s legitímnymi vlastníckymi právami. Od roku 2001 sa spoločnosť začala zaoberať aj zmenou pozemkov z poľnohospodárskej pôdy na stavebné pozemky, ktoré následne predávali ako pozemky pod priemyselné parky, resp. stavebné pozemky pre individuálnu výstavbu. Od roku 2002 svoju podnikateľskú činnosť spoločnosť CCC s. r. o. rozšírila o prenájom pozemkov, ako aj stavebnú činnosť, kedy sa zamerala na výstavbu samotných priemyselných parkov na vlastných pozemkoch s následným prenajímaním, resp. predajom týchto nehnuteľností za účelom podnikateľskej činnosti. Samozrejme sa aj naďalej venovala spoločnosť kúpou, vysporiadavaním a predajom aj poľnohospodárskej pôdy. Od roku 2004 sa spoločnosť začala zaoberať nákupom a následným prenájom kancelárskych či skladových priestorov, ktoré nakupovala v dražbách za relatívne výhodných podmienok. Od toho istého roku sa spoločnosť zaoberá aj stavebnou činnosťou, a to jednak výstavbou nových hál, ale hlavne opravami a službami spojenými s údržbou zakúpených nehnuteľností.

Najvyšším orgánom spoločnosti je od svojho vzniku Valné zhromaždenie, ktoré pozostáva zo spoločníkov (vlastníkov), pričom pomer ich hlasov je úmerný ich vkladu, t.j. 1:1. Štatutárnym orgánom spoločnosti sú konatelia spoločnosti, ktorí konajú samostatne v výnimkou investičných akcií nad hodnotu 50 000 Sk (v súčasnosti 1 660 €). Spoločnosť je rozdelená do piatich divízií – hospodárskych stredísk:

1. Správa podniku vrátane personalistiky a mzdového oddelenia
2. Nákup a vysporiadanie pozemkového fondu
3. Investičná výstavba a rekonštrukčné práce
4. Prenájom a služby spojené s prenájomom nehnuteľností
5. Predaj nehnuteľností poľnohospodárskeho a nepoľnohospodárskeho charakteru

Na obrázku 2 je znázornená organizačná štruktúra podniku.

Obrázok 2 Organizačná štruktúra podniku CCC s. r. o.



Zdroj: CCC s. r. o.,

3.2 Hodnotenie výkonnosti podniku

Pohľady na zdroje konkurenčnej výhody nie sú úplne jednotné pri všetkých spôsoboch hodnotenia, t.j. rozchádzajú sa vo viacerých rovinách hodnotenia. Za hlavné zdroje je možné z viacerých hľadísk hodnotiť výkonnosť podniku z pohľadu orientácie na zákazníka. Vypočíta sa podľa vzorca (18) v prílohe A práce. Pre dobré výsledky výkonnosti podnik CCC s. r. o. prijal opatrenia na zdokonalenie produkcie, pričom jeho hlavným cieľom bolo dosiahnuť maximálne uspokojenie potrieb svojich zákazníkov s orientáciou sa na zlepšovanie sa. Výkonnosť podniku za rok 2015 sa vypočítala nasledovne:

- plánovaný výkon podniku bol 260 t,
- dosiahnutý výkon bol 284 t

Výkonnosť podniku = $284 \text{ t} / 260 \text{ t} = 1,092$. Z uvedeného vyplýva, že podnik dosahuje vyšší výkon ako mal pôvodne plánovaný.

Ďalej podnik venuje veľkú pozornosť budovaniu vzťahov so svojimi zákazníkmi, kedy pred získavaním maximálneho zisku uprednostňuje spokojnosť zákazníka so zameraním sa na dosahovanie jeho požiadaviek v maximálnej možnej miere. Popritom však prihliada aj na svoje oprávnené záujmy a ciele v znižovaní nákladov, resp. diferenciacii produktu. Ukazovatele aktivity charakterizujú hospodárenie podniku so

svojím majetkom (aktívami). Efektívne hospodárenie podniku CCC s. r. o. je základom pre znižovanie nákladovosti a vytvára podmienky pre dosahovanie zisku, ktorý je nevyhnutný pre dlhodobú existenciu podniku.

Pomerne dôležitý je aj ukazovateľ obratovosti celkového majetku, kedy sa hodnotí výkonnosť účtovnej jednotky. Vypočítajú sa podľa vzorca (2), (14) a (15) v prílohe A práce. Čím je koeficient obratovosti vyšší, tým sa považuje za lepší, lebo aj pri nižšej hodnote majetku spoločnosti sa dosahujú vyššie výnosy. Pri podniku CCC s. r. o. hranica na porovnávanie vyčíslených ukazovateľov dosahuje hodnota okolo 1. Ak sa ukazovateľ obratu celkového majetku rovná 1, výška dosiahnutých ročných tržieb sa rovná celkovému majetku. Ak je predmetný koeficient vyšší ako hodnota 1, podnik dosahuje vyššie ročné tržby ako je priemerná hodnota majetku podniku v danom účtovnom období. Podnik sa snaží dosiahnuť v tomto ukazovateli vyššiu hodnotu, t.j. výkonnosť podniku sa posudzuje ako dobrá.

Obrat majetku v podniku CCC s. r. o. sa vypočítal nasledovne:

- tržby boli $66\,485 + 48\,801 = 115\,286$ €

- majetok bol 684 507 €

Obrat majetku = $115\,286 / 684\,507 = 0,168$. Uvedená hodnota obratu majetku je do značnej miery poznačená hodnotou majetku, resp. mnoho nižším objemom tržieb.

V podniku sa sleduje aj ukazovateľ aktivity obežného majetku, ale v celku sa jedná o pomerne malú vypovedaciu schopnosť, a to vzhľadom na rôznorodú štruktúru obežného majetku tohto podniku. Aj preto je v podniku obežný majetok rozdelený na dve základné zložky, a to na zásoby a na pohľadávky. V podniku CCC s. r. o. sa vyššia pozornosť venuje ukazovateľom aktivity zásob. Obratovosť zásob je pomerne dôležitý ukazovateľ hlavne pri posudzovaní finančnej situácie daného podniku. Vypočítajú sa podľa vzorca (3) v prílohe A práce. Totiž o čo rýchlejšie sa zásoby v podniku obracajú, o to je potrebné nižšie finančné krytie na chod podniku. Aj z uvedeného dôvodu sa podnik snaží o zrýchľovanie obratu zásob, čím umožňuje dosahovať zvýšené tržby, a to bez toho, aby sa zvýšili nároky na nutné finančné prostriedky. Ukazovateľ doby obratu zásob sa udáva v dňoch, t.j. aký čas uplynie od doby, kedy zásoby prídu do podniku, až po tú dobu, keď ho opustia v podobe kompletných produktov, resp. ak sa jedná o tovar, tak sa jedná o dobu, kedy sa tento tovar dokáže predáť. Obratovosť v podniku CCC s. r. o. za rok 2015 dosiahla nasledovné hodnoty:

- tržby boli $66\,485 + 48\,801 = 115\,286$ €

- pohľadávky boli 17 215 €

Obratovosť = $115\,286\text{ €} / 17\,215\text{ €} = 6,697$. Obratovosť podniku je relatívne vysoká, lebo tržby podniku sú omnoho vyššie ako pohľadávky. V podstate tento ukazovateľ poukazuje na to, že podniku sa darí získať takmer všetky tržby tak, že sú hneď kupujúcim uhrádzané a pohľadávky sú iba veľmi malou časťou príjmu podniku.

Ukazovateľ doby obratu pohľadávok je pomerne dôležitý ukazovateľ, ktorý vyjadruje, aký dlhý čas sa predmetný majetok podniku v priemere za dané účtovné obdobie nachádza vo forme pohľadávok, čiže za aké dlhé obdobie sa v podniku CCC s. r. o. v priemere evidované pohľadávky inkasujú. Vypočítajú sa podľa vzorca (12) v prílohe A práce. Ukazovateľ doby obratu pohľadávok sa v podniku CCC s. r. o. vypočítala nasledovne:

- pohľadávky boli 17 215 €

- tržby boli $66\,485 + 48\,801 = 115\,286\text{ €}$

Ukazovateľ doby obratu pohľadávok = $17\,215\text{ €} / 115\,286\text{ €} \times 360 = 35,021$. Uvedený ukazovateľ poukazuje na to, že podniku sa darí umiestňovať na trh svoje produkty s veľkou úspešnosťou, pričom jej neostáva uväznený veľký finančný objem.

Uvedený ukazovateľ je významný v tom, že vyjadruje platobnú disciplínu priemerných odberateľov. Určitým problémom sa však stáva to, že pokles ukazovateľa doby obratu pohľadávok nemusí automaticky znamenať to, že sa v podniku CCC s. r. o. rýchlejšie inkasujú všetky evidované pohľadávky. Podnik CCC s. r. o. sa vyznačuje tým, že je schopný dosiahnuť z celkového investovaného kapitálu o niečo vyššiu výnosnosť ako je samotná výška úrokov, ktoré sú platené za použitie cudzieho kapitálu. V podstate to znamená, že vysoká úroveň finančnej páky je v podstate priaznivým javom hlavne z pohľadu majiteľov podniku CCC s. r. o. Ak by platil opačný vzťah, čiže výnosnosť celkového kapitálu by bola nižšia ako cena cudzích zdrojov, čo by bolo pre podnik nepriaznivým javom.

Z manažérskeho aspektu sa za zdroje kompetencie v podniku CCC s. r. o. považujú všetky opatrenia, ktoré sú originálne, pričom môžu mať buď hmotný charakter v podobe technológií a zariadenia, ktoré je založené na intelektuálnych majetkových právach, sa môže jednať aj o nehmotný majetok v podobe know-how, prípadne organizačný systém, alebo podnikové procesy, pričom sa jedná o majetok, ktorý je vlastný jedine, podniku CCC s. r. o. Okrem toho podnik používa aj niektoré reprodukovateľné majetkové práva, ktoré sú vlastné viacerým podnikom, ako sú napríklad neexkluzívne licencie, ako aj

teoretické poznatky, či používané technológie. Z ekonomickej perspektívy vymedzujeme konkurencieschopnosť podniku CCC s. r. o. ako súhrn všetkých predpokladov, ktoré má k dispozícii pre dosiahnutie dlhodobu udržateľnej rastovej výkonnosti svojho podniku, ako aj schopnosť tohto podniku v dlhodobom časovom období pri realizovaní svojich podnikových aktivít dosahovať primeraný zisk, vrátane udržania či rozširovania svojej pozície a to nielen na domácom, ale taktiež aj na zahraničnom trhu. Rovnako dôležité je aj dlhodobé dosahovanie primeraného zisku, vrátane schopnosti vyrovnat' sa s nárokmi zamestnancov a zároveň poskytovať aj nadpriemerné výnosy pre svojich majiteľov. Výkonnosť podniku CCC s. r. o. sa odráža aj v tom, že dokáže generovať pomerne vysokú úroveň príjmov zo svojej podnikateľskej činnosti, vrátane využitia svojho majetku na udržateľnej úrovni, ktoré dokážu zhodnocovať aj v súčasnom konkurenčnom prostredí, pričom sa im darí udržiavať relatívne dobré postavenie podniku voči svojim konkurentom.

Ako nevýhoda podniku sa javí skutočnosť, že podnik CCC s. r. o. deklaruje zvýšenie svojej efektivity ako celku, a len výnimočne vyzdvihuje pozitívny prínos efektivity svojich zamestnancov, resp. málo chváli svojich výkonných pracovníkov, prípadne do procesu hodnotenia sa dostáva aj nevhodný prvok subjektívnych pracovných vzťahov, bolo by užitočné prehodnotiť tento prístup, pričom by bolo vhodné zvážiť uvedenú aplikáciu a upraviť takým spôsobom, že by boli individuálne hodnotení všetci zamestnanci podniku. Pritom by každý z týchto pracovníkov, ako aj jeho nadriadení pracovníci boli o tomto hodnotení informovaní a v konečnej miere aj na základe uvedeného hodnotenia majú možnosť správne hodnotiť svojich podriadených zamestnancov, ale taktiež aj aktuálne reagovať na požiadavky zo strany potrieb podniku, resp. jeho manažmentu. Tým, že sa výkonnosť podniku dostatočne zvýši, je možné očakávať aj rozšírenie spotrebiteľov, resp. klientov spoločnosti, čím môže cena ich ponúkaných produktov klesnúť.

Je potrebné si uvedomiť, že výkonnosť podniku je do značnej miery závislá okrem iného aj od správneho načasovania obchodnej aktivity, t.j. času nákupu a predaja. Totiž z pohľadu výkonnosti podniku predstavuje konkurenčnú výhodu zachytenie relatívnej výhodnej nákupnej ceny a následne sa výkonnosť podniku prejaví, že predaj nastáva v takom období, ktoré zohľadňuje dobrú predajnú trhovú situáciu. Jedná sa o reflexiu interakcie podniku v trhovom prostredí, ktorý reaguje na pohyblivosť cien v závislosti od reálnej ponuky a dopytu po príslušných komoditách. Identifikácia konkurenčnej výhody

pri určovaní cien vychádza z porovnania cien skupiny podnikov s obdobnými aktivitami, pričom je potrebné zohľadniť charakter trhového prostredia, v ktorom sa obchodné transakcie realizujú. Konkurenčná výhoda podniku CCC s. r. o. pritom ani nie je tak vlastnosťou jednotlivých konkurenčných podnikov, ale je hlavne vyjadrením vzťahu tohto podniku ku svojmu konkurenčnému prostrediu, v ktorom dosahuje určitú prevahu, nakoľko dokáže ponuku svojim klientom upraviť na mieru, a to tak, aby zohľadňovala v maximálnej možnej miere jej potreby. Charakter konkurenčnej výhody totiž do značnej miery závisí od toho, aký ukazovateľ konkurencieschopnosti, resp. výkonnosti podniku si spotrebiteľ vyberie.

3.3 Metódy prognózovania finančnej situácie podniku

Účtovná závierka slúži v podniku CCC s. r. o. ako hlavný zdroj informácií pre realizáciu finančnej analýzy. Údaje, ktoré sa získajú z účtovnej závierky dokážu vecne, časovo a formálne správne vypovedať o reálnej činnosti podniku. Účtovná závierka sa aj v podniku CCC s. r. o. zostavuje tak, aby bola jednoznačná, maximálne zrozumiteľná a prehľadná. Majetok podniku je zobrazený v súvahe v podobe jeho aktív, a zasa finančné zdroje sú považované za jeho pasíva. Pritom aktíva i pasíva sú v podobe vnútorného členenia, pričom táto ich štruktúra je východiskovým bodom pre formulovanie rôznych súdov o reálnom stave podnikových financií.

Ďalším významným dokumentom je aj výkaz ziskov a strát, pričom sa jedná o výkaz, ktorý poskytuje informácie o podnikových výnosoch ako aj o podnikových nákladoch. Z rozdielu týchto dvoch veličín vyplýva výsledok reálneho hospodárenia daného podniku v podobe zisku alebo straty za dané účtovné obdobie. Vypočíta sa podľa vzorca (19) v prílohe A práce. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie podniku CCC s. r. o. v roku 2015 sa vypočítal nasledovne:

- objem produkcie bol 3 580 ks
- zásoby hotových výrobkov bola 630 ks
- cena bola 15,792 € / ks
- celkové náklady boli 65 176 €

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie = $(3\,580 + 630) \times 15,79 - 65\,176 = 1\,309$ €.

Relatívne nízky výsledok hospodárenia za účtovné obdobie poukazuje na to, že podnik svoju produkciu na trh umiestňuje s pomerne nízkym ziskom, čo sa však pozitívne odráža na väčšej konkurenčnej sile.

3.4 Účtovná závierka ako podklad pre analýzu finančnej situácie v podniku CCC, s. r. o.

Účtovná závierka zohráva v rámci informačného zabezpečenia analytika mimoriadne dôležité miesto, a to hlavne z dvoch dôvodov. Ako prvý dôvod je to, že z účtovnej závierky podniku CCC, s. r. o. sa prostredníctvom komprimovaného spôsobu dokáže premietat' celý reprodukčný proces, ktorý v podniku prebieha. Vďaka účtovnej závierke sa dozvedáme čím bol reprodukčný proces realizovaný, ale aj aký bol jeho priebeh, a aké výsledky dosiahol. Na pomerne malom priestore sa pritom sústreďuje veľké množstvo mimoriadne dôležitých informácií, vďaka ktorým je možné posúdiť nielen podnikovú výnosnosť stabilitu, ale aj rast podniku, čo môžeme považovať za rozhodujúce charakteristiky činnosti a života podniku CCC, s. r. o. Ako druhý dôvod môžeme uviesť to, že údaje, ktoré sú súčasťou účtovnej závierky dokážu vecne, ale aj časovo a formálne správne vypovedať o aktivitách podniku CCC s. r. o., čo v prípade tohto podniku považujeme za údaje verifikované audítorom. Je potrebné uviesť, že podvojné účtovníctvo sa veľmi často nazýva aj finančným účtovníctvom. Je totiž koncipované takým spôsobom, aby v konečnom meradle vyústilo do zadefinovania finančného výsledku, t.j. výsledku hospodárenia podniku CCC s. r. o. Samozrejme tento výsledok nie je identický s daňovým základom, a aj preto je pri skúmaní daňovej povinnosti nutné výsledok hospodárenia ešte transformovať na podobu daňového základu.

Pri hodnotení podnikateľskej činnosti podniku zohráva rozhodujúcu úlohu zložka výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti podniku, ktorý môže mať podobu zisku alebo straty. Zisk, prípadne strata z hospodárskej činnosti za podnik CCC, s. r. o. ako celok je determinovaný viacerými faktormi. Jedná sa okrem iného aj o objem realizovanej produkcie a služieb za určité obdobie. Uvedený ukazovateľ závisí od objemu produkcie podniku CCC s. r. o., ako aj od zmeny úrovne zásob hotových výrobkov, ktoré sú na sklade. V tomto prípade platí jednoduchý vzťah, a to čím väčší objem produkcie sa predá, o to väčší bude zisk, ktorý pochádza z hospodárskej činnosti tohto podniku. Je však potrebné uviesť, že táto priama súvislosť nie je úplne lineárna, lebo ak sa zvýši objem realizácie produktov o určitú hodnotu, objem zisku narastá o vyššiu hodnotu. Tento úkaz je spôsobený tým, že sa v tomto prípade zvýši iba suma variabilných nákladov, avšak fixné náklady spojené s touto produkciou ostávajú nezmenené.

Ďalej sem patrí aj štruktúra realizovanej produkcie podniku CCC, s. r. o. Táto veličina pôsobí na hodnotu zisku z toho dôvodu, že podnik najčastejšie produkuje, resp. realizuje niekoľko typov výrobkov, a poskytuje viacero typov služieb. Pritom každý typ produkcie má iný pomer, ktorý je medzi realizačnou cenou a samotnými nákladmi, čo má odraz, že nie je vždy rovnako rentabilný. Je prirodzenou snahou podniku konfigurovať štruktúru realizovania produkcie takým spôsobom, aby sa zároveň zvyšoval podiel aktivít, ktoré sú ziskové, resp. znižoval podiel málo ziskových produktov. Pri uvedenom rozhodovaní manažmentu podniku CCC s. r. o. dochádza k obmedzovaniu nielen samotnými požiadavkami trhu, ale aj výrobnými podmienkami podniku v podobe výrobných priestorov, či strojového vybavenia, ako aj štruktúry kvalifikovaných pracovníkov a podobne. Taktiež sem môžeme zaradiť aj realizačnú cenu poskytovaných výrobkov a služieb. V tejto súvislosti poukazujeme na to, že aj tu platí priamy vzťah medzi rastom cien a ziskom, ktorý za týchto podmienok narastá tiež. V prostredí trhovej ekonomiky však dochádza k miernej deformácii toto vzťahu, lebo ceny, ktoré sú určované na trhu sú okrem toho upravené v závislosti od samotnej realizácie podmienok ponuky a dopytu. Totiž úroveň realizovaných dokáže manažment podniku CCC, s. r. o. pôsobiť iba vo veľmi obmedzenom rozsahu.

Nesmieme však zabudnúť ani na náklady, ktoré sa vzťahujú na jednotku jednotlivcej produkcie produktov. Na zisk podniku pritom pôsobia nepriamo úmerne, t.j. znižovanie nákladov podniku zvyšuje jeho zisk, prípadne zvyšovanie nákladov má za následok pokles zisku. Preto na rozdiel od realizačných cien dokáže podnik CCC s. r. o. vplývať na hodnotu vlastných nákladov vplývať viacerými opatreniami. V tomto podniku sa v danej súvislosti dbá na lepšie využívanie vlastnej produkčnej kapacity, čo najefektívnejšie uplatňovanie výsledkov vedecko-technického pokroku v oblasti ich produkcie, ako aj zvyšovanie kvalifikácie, resp. vzdelanostnej úrovne svojich zamestnancov. Vypočíta sa podľa vzorca (20) v prílohe A práce. Základ produkčnej sily podniku CCC s. r. o. za rok 2015 sa vypočítal nasledovne:

- marža bola 123 211 €

- majetok bol 684 507 €

Základ produkčnej sily = $123\,211 / 684\,507 = 0,180$. Podnik predáva za pomerne nízkej marži, čo robí jeho produkty konkurencieschopnými. Zároveň však poukazuje na skutočnosť, že podnik dokáže fungovať so ziskom.

Z výkazov účtovnej závierky podniku dokážu analytici získať veľké množstvo takých informácií, ktoré môžeme považovať za relevantné pre zodpovedné posúdenie finančnej situácie analyzovaného podniku, t.j. podniku CCC s. r. o. Pri spracovávaní údajov je pritom mimoriadne vhodné, ak sa podrobujú jednak horizontálnej, ale taktiež následne aj vertikálnej analýze. Horizontálna analýza výkazov sa zakladá na práci so samotnými údajmi tak, ako sú usporiadané do riadku. Podnik CCC s. r. o. sa prezentuje plynulým, ale zato dynamickým vývojom a aj preto danú realitu verejne prezentuje vo výročnej správe, čo zvyšuje kredit podniku a o záujem aktuálnych, ale aj potencionálnych investorov. V týchto výročných správach môžeme nájsť údaje, ktoré znázorňujú stav za dlhšie obdobie.

Vertikálna analýza sa od horizontálnej vyznačuje tým, že znázorňuje vyčíslenie podielu položiek z toho celku, s ktorým tvoria komplex. V podniku CCC s. r. o. sa tento spôsob používa preto, lebo uľahčuje porovnávanie sa aj s inými podnikmi, ktoré sú rozdielnej veľkosti. Predmetné spracovanie výkazov rovnako eliminuje aj negatívny vplyv inflácie, čo síce deformuje absolútne čísla, ktoré sú vo výkazoch, ale v konečnej miere nepôsobí na samotnú štruktúru. Výkazy, ktoré sú spracované v tomto zmysle v podobe štruktúry sa dostávajú na spoločný rozmer a známe sú aj pod názvom výkazy, ktoré majú spoločného menovateľa. Podniky ako CCC s. r. o., t.j. podniky s rôznymi predmetmi činnosti majú rozdielnu podobu. Ako príklad je možné uviesť, že vo výrobných podnikoch o tejto podobe rozhoduje hlavne investičná náročnosť samotného podnikania. Vo výrobách, ktoré sú investične náročné, ako napríklad hutníctvo, strojárstvo a podobne, je zodpovedajúci vzťah 1 : 1. Ak sa však jedná o investične nenáročné výroby podniku CCC s. r. . vy mal byť stav obežnému majetku k stálemu majetku 2 až 3 krát väčší.

Uvedeným spôsobom sa prostredníctvom vyčíslenej štruktúry pomerne pohoťovo získava reálna predstava o samotnej úrovni využitia majetku podniku. Predmetný postup sa uplatňuje vtedy, ak sa zisťujú detailnejšie súvislosti. Na základe reálnej štruktúry nákladov sa hodnotil podnik po materiálovej, alebo investičnej či pracovnej stránke. Analogicky sa postupval aj pri analýze aktuálneho prehľadu peňažných tokov v prostredí podniku CCC s. r. o.

Manažment podniku CCC s. r. o. si uvedomuje, že je možné využiť na finančné krytie neobežného majetku (NM), t.j. dlhodobu viazaného majetku iba také finančné zdroje, ktoré sú podniku dlhodobu k dispozícii. Do tejto skupiny zaraďuje aj vlastné

imanie podniku (VI), či dlhodobé záväzky (DZ). Ak platí vzťah: $MN < VI + DZ$, čiže $NM - (VI + DZ) < 0$, podnik prijíma také patrenia, aby celkový rozsah neobežného majetku podniku bol menší, ako je samotný rozsah finančných zdrojov podniku, ktoré má tento podnik dlhodobo k dispozícii. V takomto stav je podnik CCC s. r. o. prekapitalizovaný. Vypočíta sa podľa vzorca (10) a (11) v prílohe A práce. Naopak, v prípade že tomu tak nie je a samotné nerovnosti sa dajú zapísať do samotného tvar: $MN > VI + DZ$, čiže $NM - (VI + DZ) > 0$, je podnik považovaný za podkapitalizovaný. Manažment sa snaží o dosiahnutie ideálneho stavu, kedy sa snaží dosiahnuť prekapitalizáciu. Trhová kapitalizácia podniku CCC s. r. o. za rok 2015 sa vypočítala nasledovne:

- obežné aktíva boli 11 103 €

- krátkodobé záväzky boli 892 €

Trhová kapitalizácia = $11\,103 - 892 = 10\,211$. Hodnota uvedeného ukazovateľa je pomerne vysoká v porovnaní s obežnými aktívami podniku (takmer rovnaké). Svedčí to o veľkej rýchlosti tvorby obežných aktív a nižšej hodnoty vzniku krátkodobých záväzkov podniku.

Podnik CCC s. r. o. dbá o to, aby obežné aktíva boli vždy vyššie ako je celkový objem krátkodobých záväzkov. Zabezpečuje to okrem iného tým, že časť dlhodobých zdrojov používa na krytie obežných aktív. Je nimi možné kryť hlavne trvalú nutnosť použitia zásob. Ak je zachovaná takáto relácia je zabezpečená návratnosť krátkodobých záväzkov. Rozdiel vyjadrený vzťahom $OA - KZ > 0$ sa nazýva ako čistý pracovný kapitál (ČPK).

3.5 Finančná analýza

Výsledok hospodárenia podniku CCC s. r. o. je zložený z výsledku hospodárenia, a to jednak z hospodárskej, ale aj finančnej či mimoriadnej činnosti podniku. Každý z uvedených výsledkov hospodárenia zároveň ovplyvňujú aj iné činitele. Výsledky hospodárenia sú znázornené v grafe 2 a vychádzajú z tabuľky 1.

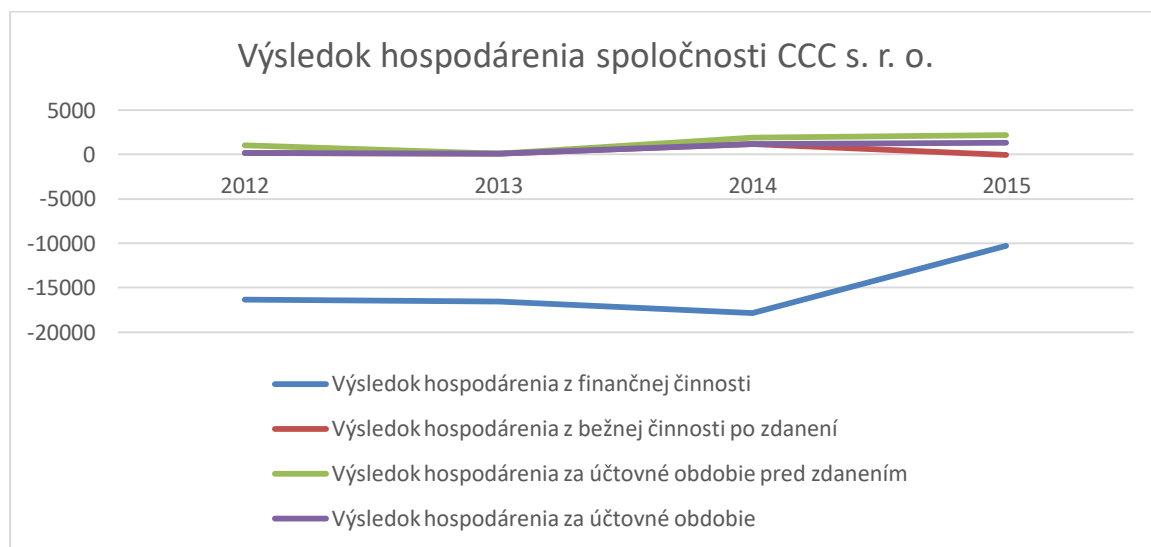
Tabuľka 1 Údaje pre analýzu rentability zo súvah a výkazov zisku a strát spoločnosti CCC s. r. o.

Položka	2015	2014	2013	2012	Rozdiel 2015-2012	Index 2015-2012
Majetok	684 507	741 101	728 427	700 372	- 15 865	0,9773
Spolu vl. imanie a záväzky	280 806	324 013	326 046	323 056	-42 250	0,8692
Vlastné imanie	160 710	159 401	158 196	158 124	2 586	1,0164
Čisté príjmy z predaja	66 485	61 763	61 172	83 882	-17 397	0,7926
Príjmy z prenájmu	48 801	40 005	38 520	45 739	3 062	1,0669
Pridaná hodnota	-69 347	-60 424	-40 030	-25 298	-44 049	2,7412
Osobné náklady	88 404	94 833	117 152	126 831	-38 427	0,697
Odpisy a opr. pol. k DNM a DHM	27 740	30 605	38 478	46 028	-18 288	0,6027
Výsledok hospodárenia z hosp. činn.	11 158	19 729	16 658	17 376	-6 218	0,6422
Nákladové úroky	7 322	9 245	8 288	7 840	-518	0,9339
Výsledok hospodárenia z fin. činnosti	-10 291	-17 840	-16 568	-16 352	6 061	0,6293
Výsledok hosp.z bež. činnosti po zd.	-39	1 205	72	201	-240	- 0,1940
Výsledok hosp. za účt. obd. pr. zd.	2 215	1 889	90	1 024	1 191	2,1631
Výsledok hospodárenia za účt. obd.	1 309	1 205	72	201	1 108	6,5124

Zdroj: CCC s. r. o.

Preto je potrebné v rámci prvého kroku analýzy výsledku hospodárenia spoznať jeho štruktúry. V grafe 1 je znázornený výsledok hospodárenia spoločnosti CCC s. r. o. a to jednak z finančnej činnosti, ale aj z bežnej činnosti po zdanení, či pred zdanením ako aj výsledok hospodárenia za účtovné obdobie. Z uvedeného vyplýva, že podnik CCC s. r. o. po roku 2014 dosahoval obdobie vzrastu výsledkov hospodárenia až na výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení. V podniku CCC s. r. o. to bolo za účtovné obdobie roku 2012 vo výške 201 €. V roku 2013 došlo k poklesu tohto ukazovateľa na hodnotu 72 €. Situácia sa rapídne zlepšila v roku 2013, kedy sa v podniku zaviedli niektoré inovačné prístupy, čoho dôsledkom bolo to, že výsledok hospodárenia dosiahol hodnotu 1 025 €. Trend rastu v tejto súvislosti bol zaznamenaný aj v roku 2015, kedy výsledok hospodárenia za účtovné obdobie dosiahol hodnotu 1 309 € a je možné predpokladať nastolený trend aj pre budúce obdobia, čo malo v konečnej miere znamenať nárast stability podniku, aj keď sa jedná o minimálny rozdiel.

Graf 1 Výsledok hospodárenia spoločnosti CCC s. r. o.



Zdroj: CCC s. r. o.

Významným ukazovateľom je aj výsledok hospodárenia z bežnej činnosti po zdanení, ktorý v roku 2012 vo výške 201 €, v roku 2013 vo výške 72 €, v roku 2014 výsledok hospodárenia po zdanení dosiahol hodnotu 1 205 €. Zlom nastal v roku 2015, kedy tento ukazovateľ dosiahol záporné hodnoty aj keď iba blízke nulovej hodnoty. Rozhodujúcim zdrojom zisku podniku CCC s. r. o. za dané účtovné obdobie sú čisté príjmy z predaja a príjmy z prenájmu. Podrobnejšiu analýzu preto zameriame na tieto položky. V roku 2012 sa podniku CCC s. r. o. z hľadiska príjmov z predaja a z prenájmu sa preukázalo, že príjmy z predaja a prenájmu boli rozdielne, pričom sa rozdiel čistých príjmov z predaja k príjmom z prenájmu bol 65 % : 35 %. V roku 2013 klesli príjmy podniku CCC s. r. o. z predaja a prenájmu asi o 30 % oproti minulého roku ale rozdiel v pomere čistého príjmu z predaja k príjmom z predaja sa znížil, a to v pomere 62 % : 38 %. Z uvedeného je možné sledovať trend znižovania príjmov z predaja k príjmom z prenájmu. V roku 2014 stúpol celkový príjem z predaja a prenájmu okolo 2 % oproti roku 2013, ale výrazne sa znížil príjem z predaja k príjmu z prenájmu, kedy sa tento pomer vyprofiloval v pomere (60 % : 40 %). V roku 2015 bola činnosť podniku zameraná na predaj svojich produktov v o niečo vyššom objeme, ako príjmy z prenájmu (58 % : 42%), pričom celkový príjem prenájmu a čisté príjmy z predaja asi o 12 %. Tento trend je mierne ovplyvnený tým, že podniku sa stále efektnejšie darí nadobúdať a ponechať si pozemky, pričom ako je známe, lepšie sa oplatí nehnuteľnosti prenajímať ako predávať,

ak má majiteľ nehnuteľnosti dostatok finančných prostriedkov je vhodnejšie pozemky predať ako prenajímať. A zdá sa, že podnik CCC s. r. o. tento trend zachová aj do budúcich období.

Vlastné imanie je pre podnikateľský subjekt veľmi závažným údajom, ktorý je možné získať z údajov, ktoré sú súčasťou účtovnej závierky. Ako z tabuľky 1 vyplýva, v roku 2012 bolo vlastné imanie podniku CCC s. r. o. na úrovni 158 124 €. V roku 2013 sa vlastné imanie mierne navýšilo, ale iba na úrovni 0,05 %. Dôležité je však to že v čase hospodárskej krízy podnik dokáže udržať, resp. navyšovať, svedčí to zdravom vývoji podniku. Výraznejšie navýšenie vlastného imania podniku CCC s. r. o. je pozorované pri porovnávaní roku 2013 a 2014, kedy došlo k medziročnému vzrastu vlastného imania o 0,76 %. Obdobný trend je pozorovateľný aj v nasledujúcom roku, kedy bolo pozorované pri porovnávaní roku 2014 a 2015 a došlo k medziročnému vzrastu vlastného imania o 0,82 %. Svedčí to o ekonomickej sile podniku CCC s. r. o., ako aj správnosti ekonomických rozhodnutí pri investičných rozhodovaniach. Sledovaním aj týchto údajov môžu jednak investori, ale aj ostatní používatelia resp. audítori účtovných informácií jednoznačne pozorovať úspešnosť podniku pri realizácii transakcií, ktoré podnik v sledovanom období realizoval. Na základe týchto výsledkov je však možné odhadnúť aj zdravý budúci ekonomický vývoj podniku CCC s. r. o.

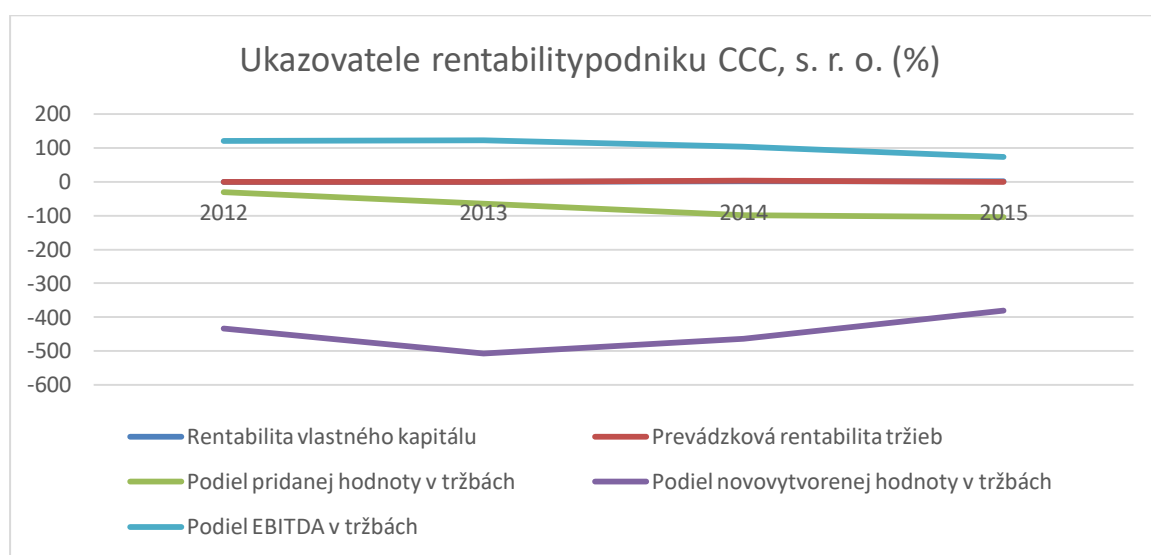
Veľmi dôležitú úlohu v podnikovej praxi zohrávajú ukazovatele rentability, ktoré znázorňujeme v tabuľke 2 a grafe 2. Vypočítajú sa podľa vzorca (8) a (9) v prílohe A práce.

Tabuľka 2 Ukazovatele rentability podniku CCC s. r. o.

	2015	2014	2013	2012
Rentabilita vlastného kap. (ROE)	0,81 %	0,76 %	0,05 %	0,13 %
Prevádzková rentabilita tržieb	- 0,08 %	3,01 %	0,19 %	0,44 %
Podiel pridanej hodnoty v tržbách	- 104,30 %	-97,83 %	- 65,44 %	-30,16 %
Podiel novovytvor. hodnoty v tržbách	-380,10 %	-464,60 %	-507,94 %	-433,23 %
Podiel EBITDA v tržbách	73,62 %	104,33 %	121,64 %	120,01 %

Zdroj: CCC s. r. o.

Graf 2 Ukazovatele rentability podniku CCC s. r. o.



Zdroj: CCC s. r. o., vlastné spracovanie

Pri sledovaní ukazovateľa rentabilita vlastného kapitálu zistujeme, že ako dokázala spoločnosť CCC s. r. o. zhodnotiť svoj vlastný kapitál. Z uvedených údajov zistujeme, že nastalo zvýšenie hodnoty sledovaného ukazovateľa z hodnoty rentability vlastného kapitálu z 0,13 percentuálnych bodov v roku 2012 na výslednú hodnotu v roku 2015 0,81 percentuálnych bodov, čo preukázalo nárast rentability vlastného kapitálu sledovaného podniku.

Ďalším sledovaným ukazovateľom bol ukazovateľ prevádzková rentabilita tržieb, ktorý v podstate poukazuje na výnosnosť z hlavnej činnosti podniku CCC s. r. o. Zo zistených hodnôt je možné konštatovať, že v podniku CCC s. r. o. došlo v sledovanom období ku klesaniu prevádzkovej rentability tržieb a to až o hodnotu 0,52 percentuálneho bodu. Z uvedeného vyplýva, že sa stav podniku v tejto oblasti zhoršil a že podnik musí prijať účinné opatrenia, ktoré zvrátia nepriaznivý vplyv a jeho hlavná podnikateľská činnosť sa stane opäť ziskovou. Prostredníctvom ukazovateľa je možné podiel pridanej hodnoty v tržbách sledovať prostredníctvom pridanej hodnoty hlavnej podnikateľskej činnosti podniku CCC s. r. o. V našom prípade je možné sledovať stály pokles sledovaných hodnôt pridanej hodnoty v tržbách, čo je možné do značnej miery možné pripísať hospodárskej kríze, ktorá je pozorovateľná v celej globálnej sfére.

Ukazovateľ podielu novovytvorenej hodnoty v tržbách je upravený o osobné náklady a odpisy. Vypočítajú sa podľa vzorca (1) v prílohe A práce. Avšak ani uvedené administratívne opatrenie v našom prípade nezaručilo dosiahnutie plusových hodnôt.

Avšak aj napriek tomu je možné pozorovať za posledné obdobie v podniku CCC s. r. o. pozitívny nárast hodnôt tohoto ukazovateľa. Aj ukazovateľ EBITDA v tržbách sa pomerne často sleduje, lebo nám poskytuje dôležité informácie o komplexnom výsledku podnikateľskej činnosti podniku, a to bez ohľadu na pôsobenie externých či interných faktorov, čiže bez. nákladových úrokov, ako aj bez dane z príjmov či odpisov.

Ukazovatele likvidity podniku vyjadrujú schopnosť podniku CCC s. r. o. hradiť svoje záväzky. Vypočítajú sa podľa vzorca (13) v prílohe A práce. Charakterizujú totiž jeho krátkodobú či dlhodobú solventnosť, teda či je tento podnik schopný platiť svoje záväzky v termíne splatnosti. Vyššie hodnoty uvedeného ukazovateľa znamenajú zvýšenú pravdepodobnosť bezproblémového splácania svojich bežných záväzkov. Síce tieto ukazovatele je lepšie ak sú vyššie pre veriteľov či banky, ale zasa ak by boli tieto údaje vysoké, môže to signalizovať neproduktívne využitie vynaložených prostriedkov podniku. Nízke hodnoty zasa znamenajú ohrozenie platobnej schopnosti podniku. V prípade podniku CCC s. r. o. tieto údaje sú relatívne vysoké, avšak iba v primeranej hodnote.

Keď účtovná jednotka eviduje krátkodobé záväzky, napríklad v podobe dlhov, je nutné, aby disponovala aj dostatkom likvidného majetku na ich splatenie, ako je to v prípade podniku CCC s. r. o. Pri horizontálnej analýze likvidity sa preto musia neustále skúmať vzájomné súvislosti medzi jednotlivými položkami majetku a položkami zdrojov majetku. Každý druh majetku je v podniku CCC s. r. o. financovaný zdrojom majetku s takou dobou splatnosti, ktorá zodpovedá efektívnej dobe využívania zodpovedajúceho majetku. Táto realita je považovaná za základné pravidlo finančného riadenia, pričom je veľmi často označovaná aj ako zlaté bilančné pravidlo. V zmysle neho je dlhodobý majetok financovaný dlhodobými zdrojmi majetku a krátkodobý majetok financovaný krátkodobými zdrojmi majetku.

Veľmi dôležitým ukazovateľom v spoločnosti je aj okamžitá likvidita, ktorá je meradlom krátkodobej platobnej v tejto schopnosti. Jedná sa o pomer voľne použiteľných peňažných prostriedkov ku okamžite splatným záväzkom. V spoločnosti CCC, s. r. o. sa danej likvidite venovala veľká pozornosť, nakoľko nechceli pripustiť poškodenie svojho dobrého mena neskorými úhradami a stratou kreditu. Snažili sa dosiahnuť ideálnu hodnotu ukazovateľa 1, t.j. aby mali k dispozícii toľko voľne použiteľných peňažných prostriedkov, aká je výška okamžite splatných záväzkov, a na základe toho sa podnik považoval za solventný. Pritom sa za voľne použiteľné peňažné prostriedky považuje

nielen peňažná hotovosť v pokladnici, ale aj a na bežných účtoch účtovnej jednotky. Za okamžité splatné záväzky podnik považuje záväzky, ktoré sú splatné k danému dátumu vrátane záväzkov, ktoré sú už po lehote splatnosti.

Veľmi dôležitým ukazovateľom je aj ukazovateľ zadlženosti, ktorý charakterizuje finančnú stabilitu, resp. nestabilitu tohto podniku. Vypočíta sa podľa vzorca (16) v prílohe A práce. Vyjadruje rozsah použitia cudzieho a vlastného kapitálu podnik na financovanie potrieb podniku CCC, s. r. o. Dôležité sledovať tento ukazovateľ je preto, lebo čím je zadlženosť vyššia, tým je väčšie riziko podnikania, a to vyvoláva neistotu u veriteľov, čo si podnik CCC, s. r. o. neželá. Snahou podniku je dosiahnuť optimálnu finančnú štruktúru, t.j. je taký pomer finančných zdrojov, ktorý predstavuje minimalizáciu nákladov spojených s obstaraním a používaním celkového kapitálu v podniku CCC, s. r. o.

Podnik CCC, s. r. o. rovnako ako aj iné podniky, ktoré chcú byť úspešné na trhu, musia zodpovedne vykonávať finančné analýzy, ktoré sa vykonávajú na základe účtovnej závierky (účtovných závierok). Pre objektivitu je vhodné porovnať účtovné závierky nielen v jednotlivom roku, ale aj v období viacerých rokov, pričom sa porovná ten istý ukazovateľ v porovnaní priebehu času, aby sa zistil vývoj danej položky účtovnej analýzy, ktorá sa môže využiť aj pre prognózu vývoja podniku v ďalšom období.

Podnik CCC, s. r. o. sa na základe týchto prognóz môže hodnotiť ako podnik, ktorý dosahuje relatívne dobré výsledky a preto je možné očakávať, že podnik ak si zachová doteraz nasadený trend, bude podnik aj pre potenciálnych obchodných partnerov dostatočne atraktívny.

ZÁVER

Ako práca poukázala, účtovná závierka je mimoriadne významným prostriedkom pre objektívne zhodnotenie finančnej situácie podniku, vrátane preukázania finančnej výkonnosti daného podniku. Podnik CCC s. r. o. pri prezentácii svojej finančnej sily predkladajú rôzne ukazovatele či údaje, lebo iba presne definované kritériá môžu byť vo všeobecnosti použité ako porovnateľné medzi viacerými podnikmi, či medziročným posuvom, a tak môžu slúžiť jednak danému podniku na hľadanie svojich rezerv, resp. východísk z nepriaznivého stavu, ale aj pre iné subjekty, ktoré z určitých dôvodov často až existenčne potrebujú poznať nielen objektívnu finančnú situáciu, ale aj finančnú situáciu podniku CCC s. r. o. Podniku CCC s. r. o. sa darí efektívne využiť výsledky finančnej analýzy, pričom je veľký predpoklad, že sa podniku podarí nielen analyzovať svoj reálny stav v oblasti ekonomických ukazovateľov, ale následne je možné jednak prognózovať budúce výsledky, ako aj eliminovať potenciálne chyby, resp. nevhodný prístup manažmentu k výrobnnej činnosti daného podniku. Samozrejme, takéto rozhodnutie umožní zvýšiť konkurenčnú silu tohto podniku, ale aj rozvoj národného hospodárstva.

Cieľom práce bolo poukázať na možnosti využitia účtovnej závierky na analýzu finančnej situácie a finančnej výkonnosti podniku. Na základe zisťovania ukazovateľov rentability v podniku CCC s. r. o. sme zistili, že podnik vykazuje dostatočnú rentabilitu ktorá poukazuje na jeho dobrú finančnú situáciu ako aj finančnú výkonnosť. Obdobne analyzovanie vlastného imania podniku preukázalo, že sa vlastné imanie podniku v sledovanom období zvyšovalo aj napriek tomu, že na hospodárstvo v tomto období doliehala hospodárska kríza. Táto skutočnosť ešte viac utvrdila podnik o jeho dobrej finančnej situácii a výkonnosti. Na základe týchto analýz bolo možné vysloviť pozitívnu prognózu pre podnik, t.j. že podnik má predpoklad pri zachovaní súčasných prístupov k manažérskym rozhodnutiam že sa finančná situácia a finančná výkonnosť podniku CCC s. r. o. nezhorší. V tejto súvislosti odporúčame riadiacemu manažmentu podniku CCC s. r. o. vykonávať obdobné analýzy aj v budúcom období, pričom je vhodné analyzovať aj iné, ako teraz analyzované ukazovatele, aby bolo možné odhaliť aj potenciálne riziká či hrozby, ktoré by mohli spôsobiť destabilizovanie podniku a tým spôsobiť zhoršenie finančnej situácie a finančnej výkonnosti podniku CCC s. r. o.

V práci bol zistené, že v roku 2015 podnik CCC s. r. o. dosiahol pomerne dobré hospodárske výsledky. Výkonnosť podniku dosiahla hodnotu 1,092, z čoho vyplýva, že

podnik dosiahol o niečo vyšší výkon ako pôvodne plánoval. Obrat majetku podniku CCC s. r. o. v roku 2015 dosiahol hodnotu 0,168 , čo je do značnej miery spôsobené pomerne vysokou hodnotu majetku a podstatne nižšou hodnotou dosiahnutých tržieb. Obratovosť v podniku CCC s. r. o. za rok 2015 dosiahla hodnotu 6,697, čo bolo spôsobené pomerne nízkou hodnotu pohľadávok v sledovanom období. Na základe hospodárskych výsledkov podniku CCC s. r. o. v roku 2015 sa dosiahol ukazovateľ doby obratu pohľadávok o hodnote 35,021. Výsledok hospodárenia podniku za účtovné obdobie v roku 2015 dosiahol hodnotu 1 309 €, čo bolo spôsobené hlavne relatívne vysokými celkovými nákladmi. Pri skúmaní základu produkčnej sily bola zistená hodnota 0,180, čo poukazuje pomerne nízku hodnotu marže. Táto skutočnosť poukazuje na pomerne vysokú hodnotu konkurenčnej sily podniku. Trhová kapitalizácia podniku CCC s. r. o. za rok 2015 dosiahla

hodnotu	10 211
---------	--------

POUŽITÁ LITERATÚRA

- BARAN, D. a kol. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku v praxi*. Bratislava : Iris, 2006. 132 s. ISBN 80-89238-09-2.
- BAŠTINCOVÁ, A. 2014. *Účtovníctvo a dane fyzických osôb*. Bratislava : Wolters Kluwer, 2014. 244 s. ISBN 978-80-8168-132-5.
- ČARNICKÝ, Š. - MESÁROŠ, P. 2009. *Informačné systémy podnikov*. Bratislava : 2009. 265 s. ISBN 978-80-225-2676-0.
- DLUHOŠOVÁ, D. 2010. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. Praha : Ekopress, 2010. 191 s. ISBN 9788086929682.
- DVOŘÁKOVÁ, D. 2008. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle Mezinárodních standardů IFRS*. Brno : Computer Press, 2008. 329 s. ISBN 978-80-251-1950-1.
- GRASSEOVÁ, M a kol. 2010. *Analýza podniku v rukou manažera*. Brno : Computer press, 2010. 191 s. ISBN 978-80-251-2621-9.
- GRUNWALD, R. - HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha : Oeconomica, 2008. 180 s. ISBN 976-80-245-1108-5.
- HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza firmy*. Praha : ASPI, 2008. 208 s. ISBN 9788073573928.
- HRVOLOVÁ B. a kol. 2006. *Analýza finančných trhů*. Bratislava : SPRINT, 2006. 564 s. ISBN 80-890855-9-8.
- HVOŽDAROVÁ, J. – SAPARA, J. – UŽÍK, J. 2012. *Konsolidovaná účtovná závierka: zostavenie a analýza*. Bratislava : Ekonóm, 2012. 175 s. ISBN 978-80-225-3509-0.
- JÁČOVÁ, H. 2010. *Podnik jako součást ekonomického systému a vybrané aspekty jeho řízení: aktivní využívání firemních zdrojů*. Liberec : TU, 2010. ISBN 978-80-7372-684-3.
- KEŘKOVSKÝ, M. - VYKYPĚL, O. 2006. *Strategické řízení*. 2. vyd. Praha : C. H. Beck, 2006. 172 s. ISBN 80-7179-453-8.
- KLABEČEK, K. 2006. *Finanční management*. Plzeň : ZU, 2006. 204 s. ISBN 80-7043-500-3.
- KOTULIČ, R. - KIRÁLY, P. - RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. Bratislava : IURA, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0.

- KOTULIČ, R. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2011. *Pyramídový rozklad rentability majetku a jeho využitie vo finančnom manažmente podniku*. In: Finančný manažment a controlling v praxi, ISSN 1337-7574, 2011, č. 4, s. 200 - 206.
- KRÁĽOVIČ, J. - VLACHYNSKÝ, K. 2011. *Finančný manažment*. Bratislava : Iura, 2011 . 468 s. ISBN 978-80-8078-356-3.
- MÁZIKOVÁ, K. a kol. 2013. *Účtovníctvo podnikateľských subjektov I*. Bratislava : Iura, 2013. 297 s. ISBN 978-80-8078-563.
- MRKVIČKA, J. 2006. *Finanční analýza*. 2. vyd. Praha : ASPI, 2006. 2298 s. ISBN 80-735-7219-2.
- RŮČKOVÁ, P. 2010. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. vyd. Praha : Grada, 2010. 139 s. ISBN 9788024733081.
- SEDLÁČKOVÁ, H. - BUCHTA, K. 2006. *Strategická analýza*. 2. vyd. Praha : C. H. Beck, 2006. 121 s. ISBN 80-7179-367-1.
- SKLENKA, M. 2014. *Analýza účtovnej závierky. Praktikum*. Bratislava : Ekonóm, 2014. 162 s. ISBN 978-80-225-3817-6.
- SPITZOVÁ, A. 2009. *Jednoduché účtovníctvo*. Bratislava : Edition, 2009. 107 s. ISBN 978-80-8078-263-4.
- STÝBLO, J. 2008. *Výkonnost' firem*. In: Moderní řízení. ISSN 0026-8720, 2008, roč. 43, č. 11, s. 25.
- SUCHÁNEK, P. – PAVELKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2007. *Finanční management*. Brno : MU, 2007. 127 s. ISBN 9788021042773.
- ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2014. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava : Ekonóm, 2014. 520 s. ISBN 978-80-225-3800-8.
- TUMPACH, M. 2006. *Medzinárodné štandardy na zostavenie účtovnej závierky IAS/IFRS*. Bratislava : IURA Edition, 2006. 473 s. ISBN 80-8078-072-2.
- TUMPACH, M. 2008. *Manažérske a nákladové účtovníctvo*. Bratislava : IURA, 2008. 212 s. ISBN 978-80-8078-168-2.
- VESELÁ, J. 2007. *Investování na kapitálových trzích*. Praha : ASPI, 2007. 703 s. ISBN 9788073572976.
- VLACHYNSKÝ, K. a kol. 2006. *Podnikové financie*. Bratislava : Edícia Ekonómia, 2006. 482 s. ISBN 80-8078-029-3.
- VOCHOZKA, M. 2011. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha : Grada, 2011. 248 s. ISBN 978-80-247-3647-1.

WAGNER, J. 2009. *Měření výkonnosti*. Praha : Grada, 2009. 256 s.

ISBN 978-80-247-2924-4.

ZALAI, K. a kol. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint, 2006. 355 s. ISBN 978-80-89085-74-3.

Elektronické zdroje

EUROEKONÓM, 2015. *Postup finančnej analýzy*. [online]. 2015. [cit. 2017-04-21].

Dostupné na: <http://www.euroekonom.sk/financie/financna-analyza/postup-financnej-analyzy/>

SEDLÁČEK, P. 2010. *Ukazovatele rentability*. [online]. 2010. [cit. 2017-04-21].

Dostupné na: <http://www.kaminvestovat.sk/akcie/fundamentalna-analyza/48-ukazovatele-rentability.html>

VRÁBEL, M. 2016. *Ukazovatele rentability*. [online]. 2016. [cit. 2017-04-21]. Dostupné

na: <http://podnikovaanalyza.sk/financna-analyza/pomerove-financne-ukazovatele/ukazovatele-rentability/>

Legislatívne zdroje

Zákon č. 431/2002 Zákon o účtovníctve v platnom znení

PRÍLOHY

Príloha A Použité vzorce v práci

(1) Novovytvorené hodnoty v tržbách = pridaná hodnota – odpisy – osobné náklady⁵⁰

(2) Obrat majetku = Tržby/Majetok⁵¹

(3) Obratovosť zásob = tržby/pohľadávky⁵²

(4) Podiel EBIDTA v tržbách = (zisk pred zdanením + nákladové úroky + odpisy)/tržby⁵³

(5) Podiel novovytvorenej hodnoty v tržbách = novovytvorenej hodnoty v tržbách/tržby⁵⁴

(6) Podiel pridanej hodnoty v tržbách = pridaná hodnota v tržbách/tržby⁵⁵

(7) Pridaná hodnota v tržbách = tržby + výroba – náklady + výrobná spotreba⁵⁶

(8) Rentabilita tržieb = čistý zisk/tržby⁵⁷

(9) Rentabilita vlastného kapitálu (ROE) = čistý zisk/vlastný kapitál⁵⁸

⁵⁰ ZALAI, K. a kol. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku*.

⁵¹ KOTULIČ, R. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2011. *Pyramídový rozklad rentability majetku a jeho využitie vo finančnom manažmente podniku*. In: Finančný manažment a controlling v praxi.

⁵² BARAN, D. a kol. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku v praxi*. Bratislava : Iris, 2006.

⁵³ VRÁBEL, M. 2016. *Ukazovatele rentability*. [online].

⁵⁴ Tamtiež.

⁵⁵ VRÁBEL, M. 2016. *Ukazovatele rentability*. [online].

⁵⁶ DLUHOŠOVÁ, D. 2010. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. Praha : Ekopress, 2010.

⁵⁷ SEDLÁČEK, P. 2010. *Ukazovatele rentability*. [online].

⁵⁸ Tamtiež.

(10) Trhová kapitalizácia = (vlastné imanie + dlhodobé záväzky) – finančné krytie neobežného majetku⁵⁹

(11) Trhová kapitalizácia = obežné aktíva – krátkodobé záväzky⁶⁰

(12) Ukazovateľ doby obratu pohľadávok = pohľadávky/tržby x 360

(13) Ukazovateľ likvidity = majetok + pohľadávky – záväzky⁶¹

(14) Ukazovateľ obratovosti kapitálu = Tržby/Kapitál v aktívach⁶²

(15) Ukazovateľ obratovosti celkového majetku = Tržby/Celkový majetok⁶³

(16) Ukazovateľ zadlženosti = finančné zdroje – cudzie prostriedky⁶⁴

(17) Výnosnosť podniku = dosahovaný výnos podniku/plánovaný výnos podniku⁶⁵

(18) Výkonnosť podniku = dosahovaný výkon podniku/plánovaný výkon podniku⁶⁶

(19) Výsledok hospodárenia = (objem produkcie + zásoby hotových výrobkov) x cena – celkové náklady⁶⁷

(20) Základ produkčnej sily = Marža/Majetok⁶⁸

⁵⁹ HRVOĽOVÁ B. a kol. 2006. *Analýza finančných trhov*. Bratislava : SPRINT, 2006.

⁶⁰ HRVOĽOVÁ B. a kol. 2006. *Analýza finančných trhov*. Bratislava : SPRINT, 2006.

⁶¹ VESELÁ, J. 2007. *Investovaní na kapitálových tržích*. Praha : ASPI, 2007.

⁶² KOTULIČ, R. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2011. *Pyramídový rozklad rentability majetku a jeho využitie vo finančnom manažmente podniku*. In: Finančný manažment a controlling v praxi.

⁶³ Tamtiež.

⁶⁴ GRUNWALD, R. - HOLEČKOVÁ, J. 2008. *Finanční analýza a plánování podniku*. 3. vyd. Praha : Oeconomica, 2008.

⁶⁵ STÝBLO, J. 2008. *Výkonnosť firiem*. In: Moderní řízení.

⁶⁶ Tamtiež.

⁶⁷ TUMPACH, M. 2008. *Manažérske a nákladové účtovníctvo*. Bratislava : IURA, 2008

⁶⁸ KOTULIČ, R. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2011. *Pyramídový rozklad rentability majetku a jeho využitie vo finančnom manažmente podniku*. In: Finančný manažment a controlling v praxi.